

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА**

Факультет романо-германської філології

Кафедра романської філології

**ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЕМІНІТИВІВ
В ІСПАНСЬКОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ
МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА**

Цим підписом
засвідчую, що подані
на захист рукопис та
електронний
документ є ідентичні 02.12.25

студентки групи
МЛІСм-1-24-1.4д
спеціальності 035
Філологія.
Мова і література
(іспанська)
Мороз Аліни Романівни

Науковий керівник:
доктор філософії з
філології,
доцент кафедри
романської філології
Бахтіна Анна Олегівна

Допущено до захисту
Протокол засідання кафедри
романської філології
№ 10/2 від 13.11.2025 р.

Завідувач кафедри
романської філології,
доктор філософії
_____ Анастасія
КОПИТІНА

Анотація

У даній роботі досліджуються лінгвістичні та стилістичні особливості фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі. Увагу зосереджено на аналізі їхньої морфологічної деривації, семантичних характеристик та прагматичних функцій у межах різних жанрів публіцистики. Емпіричною базою дослідження є корпус із 23 текстів, опублікованих у 2020–2025 роках у цифрових медіа Іспанії та Латинської Америки, що дозволяє простежити актуальні тенденції у вживанні таких форм, як *la ministra*, *la jueza* та *la presidenta*.

Отримані результати свідчать, що фемінітиви посідають дедалі помітніше місце у публічному дискурсі та функціонують як інструмент підвищення видимості жінок, виконуючи репрезентативну, ідентифікаційну функції, а також функцію соціального маркера. Зроблено висновок, що медійна практика у своєму розвитку часто випереджає академічну нормативність, сприяючи утвердженню більш інклюзивної моделі комунікації. Комплексний аналіз продемонстрував, що фемінітиви не лише відображають соціокультурні зміни, а й активно беруть участь у формуванні нових дискурсивних динамік.

Ключові слова: *фемінітиви; фемінативи; медійний дискурс; інклюзивна комунікація; морфологія; соціолінгвістика.*

Abstracto

El presente trabajo examina las características lingüísticas y estilísticas de los femininos en el discurso mediático contemporáneo de lengua española. La investigación se centra en el análisis de su formación morfológica, su comportamiento semántico y sus funciones pragmáticas dentro de distintos géneros periodísticos. El estudio parte de un corpus de 23 textos publicados entre 2020 y 2025 en medios digitales de España y América Latina, lo que permite observar tendencias actuales en el uso de formas como *la ministra*, *la jueza* o *la presidenta*.

Los resultados revelan que los femeninos han adquirido una presencia creciente en el discurso público y actúan como instrumentos de visibilización de las mujeres, desempeñando funciones representativas, identitarias y marcadoras sociales. Se concluye que la práctica mediática suele adelantarse a la normativa académica, contribuyendo así a la consolidación de

un modelo de comunicación más inclusivo. El análisis integral demuestra que los femeninos no solo reflejan cambios socioculturales, sino que también participan activamente en la configuración de nuevas dinámicas discursivas.

Palabras clave: *feminitivos; feminativos; discurso mediático; comunicación inclusiva; morfología; sociolingüística.*

ЗМІСТ:

ВСТУП:.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФЕМІНІТИВІВ У ІСПАНСЬКІЙ МОВІ	9
1.1. Соціальні передумови виникнення фемінітивів в іспанській мові. .	9
1.2. Лінгвістичні особливості іспанських фемінітивів	19
1.3. Функціональні особливості фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі	31
Висновки до розділу 1	37
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЕМІНІТИВІВ У СУЧАСНОМУ ІСПАНСЬКОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	42
2.1. Соціолінгвістичні та дискурсивні аспекти еволюції фемінітивів у медійному просторі іспанської мови.....	42
2.2. Лінгвістичні особливості фемінітивів у сучасних медіатекстах (El País, El Espectador, Vía Campesina).....	47
2.3. Лінгвістичні особливості фемінітивів у сучасних медіатекстах (La Voz de Galicia, El Mundo, Infobae)	52
Висновки до розділу 2.....	56
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	74

ВСТУП:

У сучасному мовознавстві спостерігається підвищений інтерес до дослідження мовних засобів, що відображають гендерні аспекти комунікації. Одним із ключових інструментів вираження соціально-гендерної ідентичності в мові виступають фемінітиви — лексичні одиниці, що позначають осіб жіночої статі за професією, соціальним статусом, роллю чи видом діяльності. Їхнє функціонування є не лише мовним, але й соціокультурним явищем, що відображає еволюцію суспільства, його уявлення про роль жінки, практики номінації та мовну політику.

Особливої ваги це питання набуває в умовах зростання уваги до феміністичного дискурсу та демократизації мовних норм у світовій лінгвокультурі. Фемінітиви сприяють підтриманню граматичної та семантичної симетрії, адже в більшості мов, де існує категорія роду, лексеми на позначення осіб чоловічої статі тривалий час домінували як «універсальні». Це призводило до генералізації маскулінного, що не відображає фактичної участі жінок у соціальних процесах. Включення фемінітивів компенсує цей дисбаланс. У багатьох мовах, зокрема в українській, англійській, німецькій, французькій та іспанській, триває активна дискусія щодо нормативності та доцільності вживання фемінітивів, що вказує на їхню високу комунікативну та суспільну значущість.

У цьому контексті іспанська мова становить особливий інтерес, оскільки є мовою із граматично фіксованою родовою системою, де морфологічне розмежування на чоловічий і жіночий рід є обов'язковим. Така специфіка обумовлює, з одного боку, широку представленість фемінітивів, а з іншого — низку суперечливих питань щодо їх уживання, зокрема в офіційно-діловому, художньому та розмовному стилях.

Тож дослідження функціонування фемінітивів є не лише актуальним у межах лінгвістики, а й важливим для розуміння соціокультурної динаміки, що виявляється через мову. Воно сприяє розкриттю взаємозв'язку між

мовною структурою, мовними тенденціями та гендерною репрезентацією у суспільстві.

Актуальність нашого дослідження. Тема дослідження фемінітивів у іспанській мові зумовлена сучасними тенденціями до гендерної рівності. Вони відображають зміни у суспільстві, де жінки дедалі активніше займають різні професійні та соціальні ролі. Аналіз цих мовних змін допомагає краще зрозуміти, як мова адаптується до нових реалій та чи адаптується взагалі.

Робоча гіпотеза. Припускаємо, що фемінітиви в сучасному іспанськомовному медійному дискурсі використовуються як засіб підвищення видимості жінок у публічній сфері та виконують важливі лінгвостилістичні й прагматичні функції, що відображають актуальні соціальні зміни й тенденції до гендерно чутливої комунікації.

Мета роботи. Метою є дослідження лінгвістичних особливостей фемінітивів та їхнього застосування у сучасній іспанській мові, а також з'ясувати, як мовні засоби відображають і супроводжують соціокультурні зміни та тенденції до гендерної рівності.

Мета передбачає виконання наступних **завдань**:

- опис теоретичних основ поняття «фемінітив» у лінгвістиці та історичні етапи розвитку та закріплення фемінітивів в іспанській мові, охарактеризувати основні підходи до його визначення.
- аналіз сучасних тенденції вживання фемінітивів у медійному дискурсі.
- дослідження функціонування фемінітивів у публіцистичних текстах.
- аналіз ролі фемінітивів як засобу мовної репрезентації жінки та як індикатора соціокультурних змін у суспільстві.

Об'єктом дослідження є засоби вираження та функціонування фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі.

Предметом дослідження є лінгвостилістичні особливості фемінітивів у іспанській мові.

Методи дослідження:

- лексико-семантичний метод – дозволить дослідити значення фемінітивів у контексті: чи мають вони нейтральне, зневажливе або піднесене забарвлення, які асоціації викликають.
- дескриптивний (описовий) метод – можна використати для систематизації фемінітивів у тексті: їх морфологічні особливості, частотність, варіанти вживання.
- контекстуальний аналіз – допоможе аналізувати фемінітиви у конкретному мовному оточенні, що дозволяє виявити прагматичну функцію та те, що вони передають у кожному випадку: емоцію, іронію або соціальну роль.
- кількісний аналіз – допоможе обґрунтувати частотність вживання фемінітивів у матеріалах.

Матеріали дослідження. Матеріалом дослідження слугував корпус із 23 текстів сучасного іспанськомовного медійного дискурсу, відібраних із провідних онлайн-видань за 2020–2025 роки. До корпусу увійшли новинні матеріали, аналітичні колонки, репортажі та тематичні публікації суспільно-політичного, соціального й культурного спрямування, що забезпечило різноманіття жанрових і комунікативних умов функціонування фемінітивів.

Вибір зазначених медіаресурсів зумовлений їхньою високою репрезентативністю в іспанськомовному інформаційному просторі, значним охопленням аудиторії та активним використанням фемінітивів у сучасних дискурсивних практиках. Формування корпусу з різних типів матеріалів дозволило простежити соціолінгвістичні, морфологічні та лінгвостилістичні особливості фемінітивів у широкому комунікативному спектрі, що забезпечує всебічність та об'єктивність аналізу.

Апробація результатів. Положення магістерської роботи були висвітлені на:

- **3-й Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів та молодих учених «Нові тенденції в перекладознавстві, філології та лінгводидактиці в контексті глобалізаційних процесів»** (5 листопада 2025 р.), де було представлено результати дослідження у доповіді *«Норми вживання фемінітивів в іспанськомовному культурному просторі»*.
- **XV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Перекладацькі інновації»**, що проводилася дистанційно на базі кафедри германської філології Сумського державного університету (25 листопада 2025 р.), де презентовано основні напрацювання магістерського дослідження.

За темою роботи опубліковано:

- **Наукова стаття:**
Норми вживання фемінітивів в іспанськомовному культурному просторі // Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених «Нові тенденції в перекладознавстві, філології та лінгводидактиці в контексті глобалізаційних процесів», 2025.
- **Тези доповіді:**
Норми вживання фемінітивів в іспанськомовному культурному просторі // Матеріали XV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Перекладацькі інновації», 2025.

Структура магістерської роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (47 позицій) та додатків А та Б.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФЕМІНІТИВІВ У ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

1.1 Соціальні передумови виникнення фемінітивів в іспанській мові.

Поява та активне вживання фемінітивів в іспанській мові є результатом тривалого й важкого процесу, у якому відбиваються суспільні зміни, трансформації культурних уявлень і реакція на них мовних установ. Мовна система не може існувати ізольовано від соціуму, адже саме соціальні передумови формують підґрунтя для появи нових лексичних одиниць. Існування та активне використання фемінітивів — це не лише наслідок розвитку та еволюції граматичних форм, а й показник суспільного розвитку, рівня демократизації мови та ступеня гендерної чутливості певної лінгвокультури.

Тож фемінітиви як мовне явище становлять не лише морфологічну або лексичну категорію, а й відображення еволюції суспільної свідомості. Їхня поява та закріплення в іспанській мові пов'язані з глибинними змінами у соціально-культурному житті Іспанії, що відбувалися упродовж XX—XXI століть. Починаючи з середини минулого століття, у європейських країнах, зокрема у Франції, Італії та Іспанії, почала посилюватися увага до мовної репрезентації статі. Мовознавці та громадські рухи почали ставити під сумнів традиційне вживання граматичного чоловічого роду як універсальної форми для позначення осіб обох статей.

У Іспанії перші спроби фіксації жіночих професійних назв датуються ще кінцем XIX — початком XX століття, коли у лексикографічних джерелах почали з'являтися форми *actriz* (від *actor*), *modista*, *maestra*, *enfermera*. Проте ці лексеми позначали здебільшого традиційно «жіночі» професії, що не виходили за межі соціально прийнятних ролей. У період диктатури

Франко (1939–1975) розвиток фемінітивів практично зупинився: політика держави була спрямована на збереження патріархальної моделі суспільства, де роль жінки обмежувалася сімейною сферою. Мовна норма цього часу чітко закріплювала чоловічий рід як домінантний, а жіночі відповідники не визнавалися офіційними (RAE, 2021; Guichot Reina, 2022).

Ситуація кардинально змінилася після 1975 року, коли Іспанія вступила на шлях демократичних реформ. У 1978 році була ухвалена нова Конституція, яка юридично закріпила принцип рівності між чоловіками й жінками («*igualdad ante la ley sin discriminación por sexo*»). Це стало не лише політичним, а й лінгвістичним поворотом: почалася поступова переоцінка мовних структур, що відтворювали соціальну нерівність. Саме в цей період у публічному дискурсі, ЗМІ та офіційних документах починають з'являтися перші сучасні фемінітиви, наприклад *la doctora, la abogada, la ministra, la jueza, la arquitecta*. Актуальні дослідження у сфері нормативної лінгвістики засвідчують, що ці форми поступово закріпилися в офіційному та медійному реєстрі, ставши частиною загальної тенденції до гендерно симетричного позначення професій (RAE & ASALE, 2018).

Реакція мовних установ була неоднозначною. Real Academia Española (RAE), яка традиційно зберігала консервативні позиції, упродовж 1980–1990-х років не визнавала більшість таких форм нормативними, аргументуючи це «морфологічною стабільністю» чоловічого роду. Водночас суспільний тиск зростав: у 1983 році створено Instituto de la Mujer, який почав активно розробляти рекомендації щодо гендерно чутливої мови. Уже в 1990-х роках у публіцистиці та адміністративній документації вживання фемінітивів стало нормою фактичної мовної практики, навіть якщо формально вони не були закріплені в академічних словниках (Bosque, 2012).

Поступове визнання фемінітивів RAE почалося лише у XXI столітті. У виданні *Diccionario de la lengua española* 2001 року вперше з'явилися нові

жіночі форми на позначення професій і посад (*arquitecta, médica, diputada*), а в 2014 та 2022 роках їхній перелік значно розширився. Цей процес відображає не лише морфологічну адаптацію мови, а й глибшу соціокультурну еволюцію, спрямовану на визнання жінки як активного суб'єкта у професійній, політичній та науковій сферах.

Історичний розвиток іспанського суспільства суттєво вплинув на мовну структуру, особливо в контексті позначення статевої приналежності в номінаціях осіб. До середини XX століття жінка в іспанському соціумі розглядалася переважно через призму сімейних і релігійних ролей: мати, дружина, донька. Відповідно, мова відображала цю обмеженість соціальних функцій. Лексеми на позначення професій і посад, як правило, мали лише чоловічу форму (*el médico, el juez, el ministro, el arquitecto*), а жіночі відповідники або відсутні, або мали побутове, а не професійне значення.

Період після смерті Франко (1975) ознаменувався стрімким соціальним прогресом, демократичними перетвореннями та зростанням ролі жінки у всіх сферах життя. Конституція Іспанії 1978 року закріпила рівноправність чоловіків і жінок, створивши умови для розширення представництва жінок у політиці, освіті, науці, економіці. Відповідно, виникла потреба у відображенні цього феномену в мові. Саме тоді почали активно формуватися фемінітиви, які відображали нову соціальну реальність: *la doctora, la ingeniera, la abogada, la ministra, la jueza, la concejala*. Як зазначає, мова стала дзеркалом соціальної модернізації, у якому мовні структури поступово втрачали андроцентричну домінанту. Поява фемінітивів не була штучним процесом — вона відображала природне прагнення суспільства до лінгвістичної справедливості (Bosque, 2012).

Феміністичний рух в Іспанії мав визначальний вплив на мовну ситуацію. Його активна фаза припала на 1980–1990-ті роки, коли відбувалися не лише політичні, але й культурні зрушення. Організації, що

боролися за права жінок (*Movimiento Feminista Español, Federación de Mujeres Progresistas*), почали вимагати видимості жінок не лише у правовому, а й у мовному просторі. Мовна невидимість, коли форма чоловічого роду використовувалася для позначення обох статей, сприймалася як прояв системної нерівності.

Формування інклюзивної лексики в іспанській мові стало важливою складовою ширшого соціального процесу боротьби за ідентичність та видимість у публічному просторі. Саме тому фемінітиви, поряд із гендерно інклюзивними стратегіями, що виникли у відповідь на структурні обмеження бінарної мовної системи, можуть розглядатися як інструмент розширення мовних ресурсів для позначення соціальних ролей жінок. Як підкреслює Papadopoulos (2024), у мовах із жорстко закріпленою бінарною гендерною системою, таких як іспанська, мовці змушені шукати інноваційні шляхи для репрезентації соціальних ідентичностей, які не вписуються в традиційні граматичні рамки. Ця логіка актуальна і для фемінітивів: їхнє послідовне використання дозволяє позначити жінку як видимий суб'єкт у тих сферах діяльності, де раніше домінувала універсальна чоловіча форма. Мовна норма все частіше починає змінюватися під впливом реального вжитку, громадських запитів і прагнення до інклюзивності, що поступово сприяє її адаптації до нових соціокультурних умов (Papadopoulos, 2024).

Одним із практичних проявів цієї тенденції стала поява так званих подвійних форм (*dobletes de género*): *los alumnos y las alumnas, los ciudadanos y las ciudadanas, los profesores y las profesoras*. Хоча така надлишковість викликала суперечки серед мовознавців, вона виконувала важливу соціальну функцію — підкреслення рівності та симетрії представлення статей у мові (Martínez Linares, 2022).

На державному рівні одним із найважливіших кроків розвитку та еволюції мовної політики стало створення у 1983 році Instituto de la Mujer, який розробив рекомендації щодо вживання інклюзивної мови у публічному

спілкуванні. Документи Інституту наголошували на необхідності уникати сексистських виразів і замінювати узагальнюючі маскулінні форми на нейтральні або фемінінні.

Подальшим кроком стало ухвалення *Ley Orgánica 3/2007 de Igualdad Efectiva entre Mujeres y Hombres*, що зобов'язує державні органи вживати гендерно коректну мову в усіх документах, освітніх матеріалах і комунікаційних стратегіях. Закон став прецедентом, коли мова офіційно визнається не лише інструментом спілкування, а й чинником соціальної рівності.

Подальшим кроком у розвитку мовної політики стало офіційне закріплення низки фемінітивів у адміністративному та інституційному дискурсі. Реакцією на суспільний запит щодо гендерно симетричного позначення професій стала поява нормативних роз'яснень, які підтверджували доцільність уживання жіночих форм. Так, у консультативній статті Real Academia Española «¿Es “la presidenta” o “la presidente”?» зазначається:

«*Aunque “presidente” puede usarse como común en cuanto al género (“el/la presidente”), es preferible hoy usar el femenino “presidenta”, documentado en español desde el siglo XV y registrado en el diccionario académico desde 1803.*» // «Хоча *presidente* може функціонувати як спільнорідна форма («*el/la presidente*»), сьогодні доречніше використовувати жіночий варіант *presidenta*, зафіксований в іспанській мові з XV ст. і внесений до словника Академії з 1803 року» (тут і далі – переклад наш; RAE, 2019).

Ця позиція демонструє, що інституційні органи поступово визнають фемінітиви як нормативно прийнятні одиниці. Саме тому після ухвалення ключових законодавчих актів, спрямованих на забезпечення гендерної рівності, у публічній комунікації систематично з'являються форми *la presidenta del Congreso, la ministra de Defensa, la alcaldesa de Madrid*, які

раніше сприймалися як нестандартні. Це свідчить про поступовий зсув мовної норми в бік інклюзивності та про зростання ролі фемінітивів як інструмента соціальної репрезентації.

Попри суспільний прогрес, позиція Real Academia Española (RAE) залишалася консервативною. Традиційно Академія дотримувалася погляду, що граматичний чоловічий рід є універсальним і не має на меті виключення жінок. Проте критика з боку лінгвістичної спільноти та феміністичних організацій змусила RAE поступово переглянути свої норми.

У сучасному *Diccionario de la lengua española* (23^a ed., 2022) зафіксовано велику кількість фемінітивів, які ще два десятиліття тому не мали нормативного статусу: *médica, jueza, fiscal, concejala, diputada, arquitecta*. Тим не менше, Академія і далі відмовляється включати деякі неологічні або контroversійні форми, наприклад *presidenta* чи *gerenta*, пояснюючи це морфологічною стабільністю чоловічих форм.

Попри поступовий розвиток фемінітивів в іспанській мові, офіційна мовна норма досі демонструє певну нерішучість у визнанні цих форм як рівноправних. Як зазначають Andriychenko et al. (2024), академічна інституція часто відстає від реального мовного вжитку, що призводить до розриву між нормативними положеннями та сучасними комунікативними практиками. Автори наголошують, що сучасна іспанська мова активно еволюціонує у напрямі гендерної інклюзивності, а нейтральні або фемінітивні форми вже стали невід'ємною частиною повсякденного спілкування, особливо в офіційних і медійних контекстах. Таким чином, мовна практика випереджає академічні норми, демонструючи природний процес адаптації мови до соціальних змін (Andriychenko et al., 2024).

У наш час, однак, медіа стали одним із найвпливовіших інструментів поширення фемінітивів. Газети, телеканали та інтернет-видання, орієнтовані на сучасну аудиторію, поступово змінили мовну політику. Так,

у виданнях *El País* і *La Vanguardia* активно використовуються фемінітиви, особливо при описі політичних і культурних подій.

Наприклад, заголовки на кшталт «*La ministra de Hacienda presentará el techo de gasto “en unos días” y pide apoyo para los Presupuestos*» (Rovira, 2025) або такі підзаголовки «*La jueza Sandra Heredia dicta una pena de aplicación inmediata por los delitos de fraude procesal y soborno en actuación penal*» (Osorio, 2025) стали нормою публіцистичного стилю. Мовна практика журналістики продемонструвала суспільну готовність до прийняття таких форм, навіть якщо вони не були формально затверджені RAE (El País, 2025).

Крім того, нові покоління носіїв мови, виховані в середовищі гендерної чутливості, активно використовують фемінітиви в соціальних мережах. Цифрова комунікація сприяє утвердженню неформальних мовних інновацій, зокрема експериментів із гендерно нейтральними формами (*todes, lxs ciudadanxs*), які хоч і не є нормативними, але відображають прагнення до інклюзивності (elDiario.es, 2017).

Фемінітиви відіграють важливу роль у формуванні нової моделі гендерної свідомості. Мова не лише відображає дійсність, а й формує її. Коли у публічному дискурсі активно звучать слова *la científica, la directora, la arquitecta*, це впливає на сприйняття ролі жінки, створюючи позитивні когнітивні асоціації.

Після демократичних перетворень кінця XX — початку XXI століття тенденції до гендерної рівності охопили не лише Іспанію, а й інші іспанськомовні країни, зокрема Колумбію. Розширення участі жінок у політичному, науковому та освітньому житті зумовило потребу фіксації їхніх професійних ролей у мові та поступового відходу від андроцентричних моделей номінації. У цей період спостерігається активне формування нових лексикографічних і методичних ресурсів — словників, глосаріїв та посібників, спрямованих на унормування інклюзивної та гендерно

збалансованої комунікації. Подібні видання не лише фіксують сучасні мовні тенденції, а й впливають на подальше прийняття фемінітивів у публічному просторі.

Сучасні керівні документи з інклюзивної комунікації наголошують, що іспанська мова демонструє здатність швидко адаптуватися до соціальних трансформацій: форми на кшталт *ministra, presidenta, jueza, ejecutiva* розглядаються як природний результат мовної еволюції та інструмент підвищення видимості жінок у суспільстві. Як підкреслюється у *Guía práctica para el uso del lenguaje incluyente y no sexista* (Instituto Nacional Electoral, 2021), мова є «інструментом у постійному розвитку», здатним інтегрувати нові моделі на позначення професій та соціальних ролей відповідно до змін суспільства.

Інституційне підкріплення цього процесу відбувалося завдяки публічним ініціативам і рекомендаціям державних установ. Зокрема, *Banco de la República* у своїй *Guía para la orientación en el uso de lenguaje inclusivo* (2022) наголошує, що:

«*El lenguaje es una herramienta que, además de ser utilizada para comunicarnos, refleja realidades. Con el uso del lenguaje se visibilizan sujetos y se generan espacios comunes.*» // «Мова — це інструмент, який не лише слугує для спілкування, але й відображає соціальні реалії. Використовуючи мову, ми робимо суб'єктів видимими й створюємо спільні простори» (*Banco de la República*, 2022).

У тому ж документі чітко вказано практичні рекомендації щодо вживання фемінітивів:

«*Si el cargo lo ocupa una mujer, se debe utilizar el género femenino. Ejemplos: Gerenta, Cajera, Ingeniera, Presidenta, Jueza, Directora.*» // «Якщо посаду обіймає жінка, слід використовувати жіночий рід. Приклади: менеджерка, касирка, інженерка, президентка, суддя, директорка» (*Banco de la República*, 2022).

Такі офіційні норми сприяють легітимізації фемінітивів у публічній комунікації. Поступово вони стають усталеною практикою в засобах масової інформації, адміністративних документах та освітніх матеріалах. Наприклад, фемінітиви активно з'являються як в офіційних повідомленнях місцевих органів влади — що бачимо у публікації *Alcaldía Mayor de Bogotá: «Alcaldesa anunció estrategias y 7 comandos para mejorar la seguridad de Bogotá»* (Vargas Castillo, 2023), — так і в колумбійських медіа, як-от *El Colombiano: «MinCultura anuncia programa de \$500 millones para que artistas lleven sus propuestas al exterior»* (*El Colombiano*, 2025). Це засвідчує, що практична мовна норма нерідко випереджає академічну реакцію.

На думку Andriychenko et al. (2024), аналіз іспанських мовних одиниць із гендерно маркованою семантикою засвідчує, що мовна система відтворює багаторівневу структуру гендерних ролей у суспільстві. Стереотипізовані моделі співіснують із новими, інклюзивними формами вираження, що виникають унаслідок актуальних соціокультурних трансформацій. Таким чином, мова фіксує як традиційні, так і модернізовані уявлення про гендер, відображаючи розширення комунікативних практик.

У латиноамериканському комунікативному просторі формування та поширення фемінітивів значною мірою зумовлені змінами в інституційній політиці, демократичними процесами та зростанням чутливості до питань соціальної рівності. Andriychenko et al. (2024) відзначають, що активне впровадження й нормалізація фемінітивів у професійній сфері сприяють зменшенню гендерної стереотипізації, оскільки забезпечують ширший набір мовних засобів для позначення соціальних ролей жінок. Формування жіночих назв посад і професій вони розглядають як важливий елемент оновлення мовної картини світу та як відображення загальної тенденції до інклюзивності й різноманіття.

З дослідження також випливає, що фемінітиви можна розглядати як інструмент мовного моделювання соціальної рівності. Можна

стверджувати, що соціальні передумови виникнення фемінітивів в іспанській мові пов'язані з глибокими суспільними трансформаціями, які відбувалися в Іспанії від другої половини XX століття до сьогодення. Демократичні зміни після диктатури Франко, правове закріплення гендерної рівності, посилення феміністичного руху, а також розвиток інклюзивної мовної політики створили сприятливі умови для появи та поширення фемінітивних форм. Цей процес має двовимірний характер: з одного боку, він є соціальним — відображає боротьбу за права жінок і трансформацію суспільної свідомості; з іншого — лінгвістичним, оскільки спричиняє зміни у морфологічній і семантичній системі мови.

Фемінітиви сьогодні не можна розглядати лише як граматичну варіацію. Вони є важливим елементом мовної політики, показником рівня демократичності суспільства та індикатором культурної зрілості. Мова, що визнає жіночу форму як рівноправну, є не просто адаптованою до соціальних змін — вона стає активним чинником формування нових гуманістичних цінностей.

1.2. Лінгвістичні особливості іспанських фемінітивів

Лінгвістичні особливості фемінітивів у іспанській мові охоплюють широкий спектр питань: від морфологічних механізмів їх утворення до семантичних зміщень і прагматичних функцій у дискурсі. У контексті, де граматично виражений рід є обов'язковою категорією, спостерігаються як стійкі моделі формотвору (суфіксація, чергування основи), так і динамічні процеси лексикалізації та зміни функцій. Сучасні дослідження рекомендують поєднувати традиційний граматичний опис із психолінгвістичними, нейролінгвістичними та соціолінгвістичними підходами при аналізі граматичного роду та фемінітивів (Beatty-Martínez, 2019; Andriychenko et al., 2024).

Одним з найбільш доцільних і продуктивних способів утворення фемінітивів в іспанській мові є суфіксація. Класична модель цього процесу — заміна кінцевого -o на -a — реалізується у великій кількості випадків, наприклад: *abogado* → *abogada*, *ministro* → *ministra* тощо. Ця модель відповідає регулярній парадигмі роду в іспанській і є найбільш прозорою для мовних користувачів (Beatty-Martínez, 2019).

Крім простого перетворення -o → -a, продуктивними є й інші дериваційні маркери, такі як:

- -esa: *conde* → *condesa*; *poeta* → *poetesa*;
- -ina: *héroe* → *heroína*; *gallo* → *gallina*;
- -triz (від лат. -trix): архаїчні або історично закріплені форми — *emperador* → *emperatriz*; *actor* → *actriz*;
- -isa: рідкісніші, збережені в релігійній/міфологічній лексиці — *sacerdote* → *sacerdotisa*.

При цьому продуктивність суфіксів змінюється в часі: у сучасній іспанській домінує -a як найпростіший і найпродуктивніший маркер жіночого роду, тоді як -triz та -isa стають менш продуктивними та

поширеними і в основному зберігаються в закріплених лексемах (RAE & ASALE, n.d.).

Водночас деякі фемінітиви вимагають не лише додавання суфікса, а й більш глибоких морфологічних або фонетичних змін основи. Так, у парах *actor* → *actriz* спостерігається не просто заміна закінчення, а й фонетико-морфологічна адаптація, спричинена історичним розвитком від латинського *actor* / *actrix*. У латині суфікс *-trix* позначав виконавицю дії (від дієслів на *-tor* / *-trix*: *auctor* / *auctrix*, *ductor* / *ductrix*), а в іспанській мові, внаслідок фонетичної еволюції, відбувся перехід *-trix* → *-triz* (наприклад, *actrix* → *actriz*, *imperatrix* → *emperatriz*). Зміна суфікса супроводжувалася регулярними фонетичними процесами: латинське *-x* перейшло в іспанське *-z*, а редукція кінцевих голосних відбулася за загальними законами романізації (RAE & ASALE, n.d.).

Такі форми становлять окрему групу історично вмотивованих фемінітивів, що не підкоряються сучасним продуктивним моделям словотвору й зберігають архаїчні структурні риси, успадковані з латини. У *Gramática básica de la lengua* також наголошується, що фемінітиви на *-triz*, які походять від латинських моделей *-tor* або *-trix*, не формують відкритої та розширюваної словотвірної серії, а функціонують як усталені лексеми зі стійким історичним статусом. Саме тому форми на кшталт *actriz*, *emperatriz*, *institutriz* чи *adoratriz* не створюються за аналогією до сучасних продуктивних моделей на *-a*, а зберігають давню морфологічну організацію, що сформувалася ще в латинський період. Таким чином, подібні фемінітиви виконують не лише граматичну функцію, а й слугують маркерами культурно-історичної спадкоємності, демонструючи, як старі латинські моделі продовжують існувати в сучасній іспанській мові, попри загальну тенденцію до спрощення та регуляризації дериваційних механізмів.

Окрему групу в системі іспанських іменників становлять епіценні лексеми — слова, які мають фіксований граматичний рід, незалежно від

статі особи, яку вони позначають. До цієї групи належать такі іменники, як *la persona, la víctima, la estrella, la autoridad, el personaje, el testigo* тощо. Їхня граматична форма не збігається із біологічною статтю референта, що створює певні труднощі в синтаксичному узгодженні. Наприклад, у реченнях «*Esa persona es un hombre amable.*» або «*Esa persona es una mujer amable.*» іменник *persona* граматично залишається жіночого роду, хоча контекст указує на чоловічу стать у першому прикладі.

Епіценні іменники демонструють розрив між граматичним і біологічним родом, показуючи, що мовні системи віддають перевагу морфосинтаксичній узгодженості над семантичною прозорістю. Цей феномен яскраво ілюструє те, що граматичний рід — не біологічна категорія, а структурна характеристика системи, яка має власну логіку розвитку.

У сфері професійних назв питання узгодження епіценних іменників залишається дискусійним. У медійному та соціальному дискурсі часто спостерігається тенденція до «уточнення» гендерної референції там, де граматична структура цього не вимагає, наприклад: *la persona agredida, la persona acusada*. Хоча подібні розширені узгодження не передбачені академічною нормою, вони відображають прагнення частини мовців до підвищеної видимості жінок та інклюзивності в офіційній комунікації. Подібні приклади регулярно з'являються у ЗМІ. Так, у статті *El País* (2025) «*Un grupo chino protagoniza el primer ciberataque con IA a gran escala “sin intervención humana sustancial”*» (Limón, 2025) у повідомленні про розслідування кібератаки читаємо: «...*notificar tanto a las autoridades como a las entidades directamente afectadas*», де іменник *las autoridades*, попри жіночий граматичний рід, позначає змішану групу посадових осіб і функціонує як нейтральна професійна назва.

Водночас *RAE* застерігає, що надмірне використання таких ресурсів — зокрема подвоєнь або перебудови фраз заради інклюзивності — може

призводити до стилістично «перевантажених» та штучних конструкцій. У звіті наголошується, що без міри вживані інклюзивні засоби здатні породжувати «*discursos artificiales, indigestos y negativos para la causa que persiguen*» (RAE, 2020, p. 57). Таким чином, дискусія навколо епіценних і фемінізованих форм стосується не лише нормативних питань, а й меж стилістичної природності в сучасній іспанській мові.

Водночас, як зазначає Fernández-Martínez (2020), у сучасній комунікації спостерігається «*competencia entre formas épicas y feminizadas*» — конкуренція між усталеними епіценними формами та новими фемінітивами, що прагнуть уточнити соціальну ідентичність мовця. У результаті, мовна практика залишається неоднорідною: у публічних текстах переважають традиційні епіценні форми, тоді як у соціальних мережах та в активістських дискурсах поширюються інноваційні структури типу *la persona médica, la testiga, la jefa de equipo femenina* тощо.

Таким чином, епіценні іменники в іспанській мові відображають динамічну взаємодію між граматичною системою та соціолінгвістичними тенденціями. Їхня стабільність свідчить про глибоку структурну традицію, але водночас — про зростаючу потребу в уточненні гендерної референції в сучасному мовленні.

Поступове включення фемінітивів до активного словникового складу мови має два шляхи: продуктивне утворення від наявних маскулінних форм (*abogado* → *abogada*) і лексикалізація архаїчних або спеціалізованих форм (*actriz, emperatriz*). Лексикалізація відбувається, коли нова форма перестає розглядатися як очевидний похід від маскулінної форми і набуває власної семантики та стилістичних відтінків (Bosque, 2012).

Наприклад, *la ministra* у багатьох реаліях сьогодні не лише граматично коректна, а й стилістично нейтральна, тоді як для деяких форм історично збереглась емоційно-окрашена конотація (іронічний або зменшувально-зневажливий відтінок). Процес лексикалізації полегшує комунікативну

інтерпретацію і знижує стигматизацію нових форм, але водночас у сучасному мовленні окрема група фемінітивів продовжує демонструвати оцінні та іронічні значення, що реалізуються через зменшувальні морфеми. У розмовному та неформальному дискурсі поширені форми на кшталт *jefecita*, *abogadita*, *arquitectita*, *periodistilla* чи *juecita*, де суфікси *-ita* та *-illa* виконують не демінутивну, а пейоративну або саркастичну функцію. Такі моделі не зменшують предмет, а передають ставлення мовця — фамільярність, іронію або соціальне знецінення (Enghels & Vanhaverbeke, 2022).

Сучасні дослідження демінутивних конструкцій підтверджують, що іспанські зменшувальні суфікси є передусім афективною категорією, здатною виражати як позитивні, так і негативні оцінні значення; зокрема, вони часто позначають зневажливі або пейоративні відтінки та відображають особисті емоційні позиції мовця (Enghels & Vanhaverbeke, 2022, pp. 3–4). Це дає підстави вважати, що частина фемінітивів, утворених за моделями дімінутивів, зберігає іронічно-прагматичний потенціал, хоча загальна тенденція лексикалізації поступово нейтралізує подібні конотації.

Загальна поява фемінітивів супроводжується семантичними змінами: жіночі форми перестають бути лише відображенням «жіночності» як додатку до мужньої норми, а починають виражати самостійне, автономне категоріальне значення. Сучасна мова змінює значення «жіночого» зі статусу похідного на самостійну одиницю. Така трансформація пов'язана з переходом від маскулінного генеричного використання до диференційованої репрезентації статі у мовленні.

Звертаючись до прагматики, можна зазначити, що однією з ключових функцій фемінітивів є репрезентативна — вони підсилюють видимість жінки в мовному просторі та забезпечують її присутність у публічному й приватному дискурсі. Уживання форм *la presidenta*, *la ministra* чи інших фемінітивів створює додатковий мовний імпульс для позначення жінки як

повноправного суб'єкта професійної та суспільної діяльності. Як показують результати дослідження Andriychenko et al. (2024), мовні практики справді впливають на соціальні уявлення, що дає підстави розглядати фемінітиви як інструмент подолання стереотипів. Такий підхід демонструє, що впровадження фемінітивів є не лише морфологічною зміною, а й прагматичним механізмом трансформації соціальних ролей і мовної картини світу.

Фемінітиви виконують не лише номінативну чи структурну, але й виразну перформативну функцію. У сучасних дослідженнях з лінгвістичної антропології та гендерних студій підкреслюється, що гендерні категорії не є фіксованими, а формуються й відтворюються через повторювані мовні практики та соціальні дії. Інклюзивні мовні форми, зокрема фемінітиви, у цьому контексті виступають як мовні інструменти впливу: вони не лише позначають вже наявну ідентичність, але й активно конституують соціальну позицію жінки у публічному просторі. Як зазначають Hall et al. (2021), гендерні значення щоразу «перепродукуються» у мовленні, а мовні інновації здатні створювати нові моделі соціальної видимості та підривати усталені ієрархії. Тому вживання фемінітивів (наприклад, *la ministra*, *la presidenta*) не лише відображає участь жінок у владних та професійних ролях, але й активно утверджує їхню присутність, надаючи їй символічного та соціального визнання. У такий спосіб фемінітиви стають інструментом змін соціального порядку, сприяючи нормалізації рівності та розширенню комунікативної етики інклюзивності.

Однак, у різних стилях комунікації та контекстах взаємодії фемінітиви мають різну ступінь прийнятності:

- У офіційно-діловому стилі дедалі частіше вживається фемінітивна лексика в офіційних текстах (особливо після законодавчих і політичних змін кінця XX століття);

- У публіцистичному стилі (ЗМІ) газети і сайти, зазвичай орієнтовані на прогресивну аудиторію, широко використовують фемінітиви (*la ministra, la jueza, la doctora, la médica*), що сприяє їхньому закріпленню у мовній практиці;
- У розмовному та інтернет-дискурсі процеси фемінізації взаємодіють з ширшими тенденціями до інклюзивної номінації. Як показує Paradoroulos (2025), цифрові середовища є простором, де мовці активно експериментують з формами, що дозволяють розширити спектр гендерних ідентичностей у мові. Такі інновації, як *todes, elles, todxs*, є проявом прагнення до репрезентації всіх соціальних груп в межах системи, яка історично закріпила жорстку бінарну опозицію. З цієї точки зору, використання інклюзивних форм і фемінітивів у цифрових спільнотах виконує роль «мовного коректора видимості», посилюючи вплив соціальних практик на мовну структуру.

Як уже зазначалося у підрозділі 1.1, Королівська академія іспанської мови (RAE) історично дотримувалася консервативної позиції щодо використання чоловічого роду як «універсального» генерика. Проте у XXI столітті спостерігається поступове оновлення словникових та довідкових ресурсів, що відображає адаптацію до реального мовного вжитку. В онлайнових матеріалах RAE підкреслюється, що низка фемінітивів, зокрема *ministra, diputada, jueza*, функціонують без стилістичних обмежень і рекомендовані для позначення жінок у відповідних сферах (RAE & ASALE, n.d.).

Позиція наукової спільноти щодо інклюзивної мовної практики значною мірою формувалася під впливом звіту I. Bosque «*Sexismo lingüístico y visibilidad de la mujer*» (Bosque, 2012), підготовленого для RAE. У цьому документі детально аналізується явище «генералізації маскулінного» та розглядаються подвійні форми (*dobletes de género*) як один із механізмів

підвищення видимості жінок у мові. Незважаючи на дискусії, які викликав звіт, його публікація сприяла посиленню інституційного інтересу до питань мовної інклюзії та актуалізувала суспільну дискусію про роль фемінітивів у сучасній комунікації.

Нормативне визнання фемінітивів в іспанській мові має нерівномірний і поступовий характер. Частина форм має давню історію фіксації в словниках (наприклад, *actriz* засвідчено в академічних джерелах з ранніх редакцій), тоді як інші отримали нормативний статус лише в останніх онлайн-версіях словників і граматик RAE, які регулярно оновлюються (RAE & ASALE, n.d.). Така асинхронність між фактичним ужитком і прескриптивними нормами створює розрив, коли мовна практика розвивається значно швидше, ніж офіційні рекомендації, що впливає на темпи легітимізації нових фемінітивів у публічному дискурсі.

Соціальні фактори суттєво впливають на прийнятність фемінітивів та інклюзивних форм. Як наголошує Papadopoulos (2025), вибір граматичного роду та гендерного маркування часто являє собою «миттєве соціальне судження» мовця, що спирається на культурні норми, очікування та контекст комунікації. Тому прогресивні середовища та молодші покоління значно частіше вживають фемінітиви й інклюзивні форми, тоді як у консервативних соціокультурних групах зберігається орієнтація на традиційні маскулінні шаблони. Це узгоджується з тенденціями мовної зміни, проаналізованими Andriychenko et al. (2024), які підкреслюють різницю між нормативними уявленнями та реальною мовною практикою.

«Генералізація маскулінного» — явище, коли чоловічий рід використовується як універсальний маркер — має глибокі історичні й культурні корені. Водночас в останні десятиліття спостерігається активна соціальна реакція проти цієї практики: від академічних рекомендацій до правових норм, що стимулювали мовну зміну (*Instituto de la Mujer, 1989–*

1995; *Ley Orgánica 3/2007*). Ця реакція породжує мовну конкуренцію між збереженням традиційних форм і впровадженням нових, інклюзивних одиниць.

Експериментальні морфологічні інновації, зокрема суфікс *-e* (*todes, estudiantes, amigos*) та графемні маркери *-x* (*todxs, lxs ciudadanxs*), є частиною ширшої системи прагматичного моделювання гендерної інклюзії. Згідно з Papadopoulos (2025), такі форми не лише заповнюють структурні лакуни в іспанській бінарній системі, але й виконують функцію соціального сигналу — позначаючи солідарність, інклюзивність або політичну позицію мовця. В межах цієї логіки фемінітиви також входять до арсеналу стратегій, що переосмислюють гендерні ідентичності в комунікації.

Важливим аспектом є морфологічна адаптація фемінітивів, що часто відбувається шляхом регулярної зміни закінчення на *-a*, однак у низці випадків спостерігається й морфофонемна модифікація (наприклад, вищезазначене, *actor* → *actriz*, *emperador* → *emperatriz*). Як зазначає López Morales (2016), така продуктивність суфікса *-a* у сучасній іспанській є результатом прагнення до прозорості та морфологічної регулярності. При цьому традиційні суфікси *-triz* та *-isa* зберігаються переважно у фіксованих лексемах (*actriz, sacerdotisa*), а їхня продуктивність поступово знижується.

У колумбійській мовній практиці, наприклад, також утвердилися епіцени, що позначають осіб незалежно від статі (*la víctima, la persona, la estrella*). Проте соціальні рухи й цифрові спільноти часто намагаються переосмислити ці форми через інклюзивні варіанти (*todes, lxs ciudadanxs*), демонструючи прагнення до видимості всіх гендерних ідентичностей.

У більшості країн Латинської Америки процеси мовної інклюзії нерозривно пов'язані з ширшими соціально-політичними трансформаціями, зокрема з розширенням участі жінок у публічній та професійній сферах. У цих контекстах фемінізація (*feminización*) розглядається як механізм

репрезентації соціально активних жіночих ролей у мові, тоді як зміни у професійному складі суспільства стають каталізатором мовних зрушень.

Особливо виразно ця тенденція простежується у країнах Андського регіону. Так, у Колумбії соціолінгвістичні дослідження пов'язують мовні зміни не лише з граматичною адаптацією, а й із процесами професійної емансипації жінок. Valero et al. (2020) зазначають, що зростання кількості жінок у певній професії (*feminilización*) спричиняє поступові якісні зміни в самих трудових просторах, що, у свою чергу, веде до ширших соціально-мовних трансформацій, описуваних терміном *feminización*.

У цьому підході *feminilización* (фемінність) трактується як «ожіночнення» професійного середовища, тобто збільшення присутності жінок у певній галузі, тоді як *feminización* (фемінізація) позначає системні — мовні та соціальні — зрушення, які виникають унаслідок цього зміщення.

Іншими словами, збільшення кількості жінок у професійних сферах змінює не лише кадровий склад певної галузі, а й її соціальний та символічний статус. У дослідженнях Valero et al. (2020) наголошується, що Колумбія нині характеризується високим рівнем *feminilización*, тобто значною присутністю жінок у ряді професій, однак рівень *feminización* як системних соціальних змін поки що залишається недостатнім: умови праці та можливості просування досі є нерівноправними. Це означає, що збільшення жіночої участі не завжди автоматично трансформує структуру професійного простору. Відповідно, участь жінок у публічному та професійному дискурсі відображає не лише соціальну динаміку, а й триваючу боротьбу за визнання та рівність — чинники, які безпосередньо впливають на мовні практики, зокрема на послідовне впровадження фемінітивів.

Психолінгвістичні дослідження показують, що граматичні маркери роду насправді впливають на мисленнєві моделі та активацію ментальних репрезентацій (Beatty-Martínez, 2019). Застосування фемінітивів може

змінювати когнітивну активацію ролей (наприклад, назва *la ingeniera* логічно швидше активує образ жінки-інженера, ніж узагальнений *el ingeniero*), що важливо для подолання стереотипів у професіях. У цьому сенсі мовні форми не є нейтральними: вони напряду впливають на те, як мовці уявляють соціальну дійсність.

Незважаючи на це, антропологічні та соціолінгвістичні дослідження показують, що мова адаптується саме там, де існує потреба в репрезентації нових соціальних реалій — і що мовна практика часто випереджає нормативну реакцію (González & Martín, 2021; Andriychenko et al., 2024). Однак сама поява нових фемінітивних форм супроводжується критикою, яка проявляється за трьома основними напрямками:

- лінгвістична критика: аргумент про порушення граматичної системи та загальної зрозумілості — як зазначає I. Bosque у звіті Real Academia Española, «більшість керівництв із недискримінаційної мови містить рекомендації, які суперечать не лише нормам RAE, а й самій системі мови». (Bosque, 2012, p. 1)

- прагматична критика: застереження щодо того, що широке введення фемінітивів може створювати додаткові складнощі у адміністративній чи юридичній комунікації — наприклад, незвичні форми можуть знижувати читабельність або ускладнювати розуміння в офіційних протоколах.

- соціальна критика: частина суспільства розглядає мовні новації як ідеологічно забарвлені або як непотрібні.

Таким чином, хоча фемінітиви мають потенціал для лінгвістичних змін і демократизації мови, їхнє впровадження стикається з опором як на рівні граматики, так і на рівні комунікативної ефективності та суспільного сприйняття.

Як висновок, лінгвістичні особливості іспанських фемінітивів являють собою складне поєднання внутрішньомовних закономірностей і

зовнішніх соціокультурних детермінант. Морфологічно домінує продуктивна суфіксація (особливо *-a*), але існують і історично зумовлені форми з особливими морфологічними процесами. Семантично фемінітиви проходять шлях від похідних форм до автономних одиниць, що відображає зміну у способі репрезентації статі. Прагматично фемінітиви виконують роль видимості і перформативного маркування, впливаючи на суспільне сприйняття професій і статусів.

Нормативна система (RAE та інші інституції) реагує на ці зміни повільніше, ніж мовна практика: цей розрив підкреслюють як лінгвісти (Bosque, 2012; Beatty-Martínez, 2019), так і соціальні дослідники (Andriychenko et al., 2024). Однак саме практичне вживання — у ЗМІ, адміністрації та цифровому просторі — закріплює фемінітиви як функціонально необхідні одиниці сучасної іспанської мови.

1.3. Функціональні особливості фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі

Сучасний медійний простір став одним із ключових середовищ, у якому відбувається активне закріплення та поширення фемінітивів. Якщо попередні десятиліття характеризувалися домінуванням маскулінітивних форм, що виконували універсальну функцію, то нині іспанськомовні ЗМІ демонструють послідовну тенденцію до лінгвістичної інклюзії. Це пояснюється тим, що саме медійний дискурс, як одна з найбільш публічних форм комунікації, відображає суспільні трансформації й одночасно їх формує. У сучасному світі мова медіа не лише відображає ставлення соціуму до жінок, але й формує та направляє його.

У цьому контексті фемінітиви набувають низки функцій, серед яких основними є репрезентативна, ідентифікаційна, експресивна, ідеологічна, комунікативна та політична. Вони забезпечують видимість жінки у публічному просторі, створюючи нові моделі мовного позначення професій, соціальних ролей і сфер діяльності. В одній з статей *La Voz de Galicia* (2021) зазначається: «*La ministra de Igualdad, Irene Montero, ha defendido este lunes el uso del lenguaje inclusivo porque ha asegurado que “lo que no se nombra no existe”*» // «Міністерка з питань рівності, Ірен Монтеро, захищає інклюзивну мову, адже “те, що не називається, не існує”» (*La Voz de Galicia*, 2021)

Подібні приклади засвідчують, що медіа стали основним каналом фіксації нових норм, які поширюються швидше, ніж інституційні зміни. Медіа не лише передають інформацію, але й конструюють соціальну дійсність через мову — а фемінітиви у цьому процесі виконують перформативну функцію, роблячи видимими ті ролі, що раніше були приховані під граматичним маскуліном.

В Іспанії поширення фемінітивів у медіа почалося наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття, коли такі лексеми як *la ingeniera*, *la soldada*, *la*

árbitra, la modista почали з'являтися на сторінках *El País, La Vanguardia, El Mundo* та інших провідних видань. Цей процес збігся з активізацією державної гендерної політики після ухвалення Закону про ефективну рівність жінок і чоловіків (*Ley Orgánica 3/2007*), який вплинув і на офіційний стиль комунікації.

Попри те, що *Королівська академія (RAE)* зберігає обережну позицію, як було зазначено у підрозділах 1.1 та 1.2, вона визнає нормативність певних фемінітивних форм, включаючи назви професій та історично усталені форми, такі як *la actriz, la presidenta* чи *la jueza*. Медіа, слідуючи за соціальними змінами, поступово закріпили ці форми в ужитку.

Водночас не всі редакції однаково швидко прийняли нову практику. Частина журналістських спільнот дотримується рекомендацій *RAE*, інші ж орієнтуються на *принципи Instituto de la Mujer* (1983), який ще у 1980-х наголошував на потребі уникати сексистських узагальнень і вживати інклюзивні форми. Зокрема, у 2023 році *La Vanguardia* писала (про інклюзивну мову): «[...] *el lenguaje, como “una herramienta indispensable para disminuir los prejuicios entre las personas que lo escuchan y lo utilizan, propiciando ideas y sentimientos positivos hacia todos los géneros. Y los no géneros”*» // «[...] мова як “незамінний інструмент для зменшення упереджень серед людей, які їїчують і використовують, сприяючи позитивним ідеям і почуттям щодо всіх гендерів. І позагендерних осіб”» (Puig, 2023).

Фемінітиви тут виконують і прагматичну функцію: вони сигналізують позицію видання щодо соціальних цінностей і є засобом саморепрезентації у конкурентному медійному полі. Вживання *la ministra, la ingeniera* чи *la portavoz* стає своєрідною декларацією редакційної позиції на підтримку рівності, тож можна зробити висновок, що мова ЗМІ виступає певним посередником між соціальними змінами та мовною нормою.

Колумбійський медіадискурс є особливо показовим для вивчення функціональних особливостей фемінітивів, оскільки поєднує нормативну іспанську традицію та живу мовну практику, насичену місцевими соціолінгвістичними варіаціями. Колумбійські медіа, зокрема *El Tiempo*, *El Colombiano*, *El Espectador*, *Semana* і *RCN Noticias*, демонструють послідовне зростання вживання фемінітивів у заголовках та матеріалах, присвячених політиці, культурі й суспільному життю.

Наприклад у статті від *El Espectador* (2022) зазначається: «*Seguridad en Bogotá: la alcaldesa Claudia López anunció nuevas medidas*» // «Безпека в Боготі: міська голова Клаудія Лопес оголосила про нові заходи».

Форма *alcaldesa* у цьому випадку не лише граматична адаптація, а й маркер соціальної легітимації жінки на посаді мера, очільника міста.

На думку Valero et al. (2020), процес формування фемінітивів у професійному мовленні безпосередньо пов'язаний із соціальними трансформаціями, зокрема з масовим залученням жінок до певних сфер праці. У своєму дослідженні авторки проаналізували фемінізацію бухгалтерської професії в Колумбії, показавши, що зростання кількості жінок у цій галузі призвело до поступових якісних змін у професійному середовищі та мовних практиках. Отже, мова реагує на соціальні зміни: коли жінки здобувають нові професійні позиції, система номінацій оновлюється, створюючи мовні форми, здатні відобразити нову реальність. Ця теза цілком пояснює мовну тенденцію: коли соціальна структура змінюється, мова — як система символів — неминуче перебудовується (Valero et al., 2020).

Показово, що в латиноамериканському медійному просторі фемінітиви розглядаються не як штучне нововведення чи ідеологічний конструкт, а як органічна частина сучасної мовної практики, що відображає реальні соціальні трансформації. Це пов'язано з більшою варіативністю американських норм і меншою жорсткістю інституційного регламентування порівняно з іспанським півостровом, що сприяє відкритості до інновацій у

сфері гендерно чутливої комунікації. У *Guía para una comunicación inclusiva y no sexista* (Gutiérrez García et al., 2025) підкреслюється, що сучасна іспанська мова демонструє високий рівень адаптивності, а інклюзивні стратегії — зокрема оновлені фемінітиви — становлять невід’ємну частину мовної еволюції, спрямованої на подолання андроцентричних моделей та забезпечення рівної видимості всіх учасників комунікації. Саме тому в країнах Латинської Америки фемінітиви інтегруються в публічний дискурс значно природніше, слугуючи засобом нормалізації соціальних змін і мовним інструментом репрезентації гендерної рівності.

Окрему роль у поширенні фемінітивів відіграють цифрові медіа та соціальні мережі. У середовищі незалежних онлайн-видань і журналістських платформ, зокрема *elDiario.es*, *Infobae* та *La Vanguardia*, активно обговорюються інклюзивні практики й закликають до використання гендерно нейтральних форм множини, таких як *todes*, *lxs ciudadanxs*, *amig@s*. Хоча ці форми залишаються ненормативними, як зазначалося у попередніх підрозділах, вони виконують функцію мовного активізму й набувають поширення передусім у соціальних мережах, де користувачі мають значно більше свободи мовного вибору. У цьому контексті фемінітиви закріплюються не як обов’язкова мовна норма, а як жест підтримки та солідарності..

У сегменті X (колишній Twitter) і Facebook Латинської Америки спостерігається аналогічна тенденція. Наприклад, офіційний акаунт Patricia Chirinos регулярно використовує фемінітив *alcaldesa*, *congresista*, а сторінки жіночих ініціатив на кшталт *Mujeres por la Paz* або *Colectiva Mujeres Muralistas* — форми *compañeras*, *activistas*, *trabajadoras*, *muralistxs*. Це формує новий тип публічного дискурсу, у якому фемінітив не лише номінує, а й сигналізує цінності спільноти.

Однак попри позитивну динаміку, фемінітиви залишаються предметом запеклих дискусій. Частина мовознавців, серед них Bosque

(2012), застерігає, що надмірне втручання в систему може призвести до стилістичної штучності мовлення, а зміни повинні відбуватися природним шляхом, відповідно до реальних комунікативних потреб. У пізнішому *Informe sobre el lenguaje inclusivo* RAE (2020) підкреслюється, що деякі інклюзивні форми можуть створювати «*discursos artificiales*» у формальних контекстах. Сучасні дослідження також наголошують, що критика інклюзивної мови не завжди спрямована проти рівності, а часто пов'язана з побоюваннями щодо її стилістичної природності та ефективності комунікації (Sczesny et al., 2016; Papadopoulos, 2025). Таким чином, прагматична критика фемінітивів полягає не у запереченні гендерної рівності, а у страху, що мовна інновація може бути сприйнята як ідеологічно нав'язана або позбавлена комунікативної доцільності.

Фемінітиви та інші інклюзивні стратегії в сучасному іспанськомовному медійному дискурсі виконують не лише структурну, а й виразну соціально-прагматичну функцію. Вони стають засобом формування нової комунікативної етики, у якій повага до адресата та видимість різних гендерних ідентичностей реалізуються саме через мовний вибір. Психолінгвістичні дослідження показують, що небінарні морфологічні форми — зокрема *-e* та *-x* — забезпечують більш збалансоване сприйняття змішаних груп порівняно з традиційним універсальним маскуліном, хоча можуть вимагати дещо вищих когнітивних зусиль під час читання (Stetie & Zunino, 2023, pp. 7–10). Соціолінгвістичні опитування підтверджують, що носії мови загалом позитивно ставляться до інклюзивних маркерів, а закінчення *-e* отримує найвищі показники прийнятності та впізнаваності (Slemp, 2021, pp. 10–11). Етнографічні дослідження журналістської практики демонструють, що журналісти свідомо використовують фемінітиви, стратегії подвоєння та інклюзивні форми для позначення ролі жінок, підкреслення соціальних асиметрій і навіть для навмисного «порушення норми», яке провокує рефлексію аудиторії щодо мовного

сексизму (Fried & Awad, 2024, pp. 93–95). Таким чином, інклюзивні форми стають інструментом не лише граматичного позначення, а й реконфігурації соціальних відносин, де мовна інклюзивність виступає маркером поваги, видимості та критичного ставлення до усталених норм.

Функціональні особливості фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі виявляються у їхній здатності поєднувати лінгвістичні, соціальні та ідеологічні функції. У ЗМІ вони виступають не просто граматичними маркерами, а повноцінними засобами соціальної дії. Медіа Іспанії та Латинської Америки відображають інституційну норму та політичну боротьбу за мовну рівність та демонструють гнучкість і живу адаптацію мови до соціальної динаміки. У результаті фемінітиви стають індикатором демократизації публічної комунікації, символом нової лінгвістичної чутливості та одним із найпомітніших проявів гендерної модернізації іспанськомовного світу.

Висновки до розділу 1

У першому розділі нашого дослідження ми розглянули теоретичні та історичні засади формування фемінітивів в іспанській мові, зосередившись не на аналізі конкретних медійних прикладів, а на окресленні ширшого соціокультурного й лінгвістичного тла. Проведений огляд дає підстави стверджувати, що фемінітиви в іспанській мові не зводяться до суто граматичної варіації, а постають як комплексний соціолінгвістичний феномен, тісно пов'язаний із процесами демократизації, емансипації та інституційної мовної політики.

Ми з'ясували, що поява та поступове закріплення фемінітивів є результатом глибинних історичних трансформацій, які відбулися в іспанському суспільстві протягом XX–XXI століть. До переходу Іспанії до демократії мовна система відображала патріархальну модель суспільства: професійні й статусні назви функціонували переважно в чоловічому роді, а жіночі відповідники або були відсутні, або обмежувалися сферою «традиційно жіночих» занять. Політичний режим доби Франко законсервував цю модель, закріпивши домінування маскулінного роду як універсального засобу позначення змішаних груп та абстрактних суб'єктів.

Поворотним моментом стала демократизація Іспанії після 1975 року та ухвалення Конституції 1978 року, яка юридично закріпила принцип рівності між жінками й чоловіками. Зростання участі жінок у політичному, науковому, освітньому й культурному житті спричинило потребу позначення цих нових соціальних ролей у мові. Саме в цей період у публічній комунікації активізується вживання форм на кшталт *la doctora*, *la abogada*, *la ministra*, *la jueza*, *la arquitecta*, які відображають нову конфігурацію професійного простору. Отже, фемінітиви постають як мовна

відповідь на зміни в соціальній структурі, а не як довільний неологічний експеримент.

У розділі було показано, що інституційні чинники справили відчутний вплив на легітимацію фемінітивів. Створення Instituto de la Mujer та розробка керівних документів з недискримінаційної та інклюзивної мови стали підґрунтям для змін у офіційній комунікації. Подальші законодавчі кроки, зокрема ухвалення *Ley Orgánica 3/2007 de Igualdad Efectiva entre Mujeres y Hombres*, закріпили вимогу гендерно коректного мовлення в адміністративних, освітніх та медійних практиках. Таким чином, мова почала розглядатися не лише як нейтральний інструмент комунікації, а як один із механізмів забезпечення рівності та видимості соціальних груп.

Особливу увагу ми приділили позиції Real Academia Española (RAE) та Asociación de Academias de la Lengua Española (ASALE). Аналіз нормативних джерел показав, що RAE історично відстоювала концепцію маскулінного роду як «універсального» й тривалий час обережно ставилася до розширення переліку фемінітивів. Водночас онлайн-словники та граматичні ресурси останніх років демонструють поступову адаптацію до реального вжитку: фіксується усталене функціонування форм *ministra*, *diputada*, *jueza*, *médica* без стилістичних обмежень, а консультаційні матеріали визнають доцільність використання жіночих варіантів професійних назв щодо жінок. Разом з тим нерівномірність і затримка нормативних змін у порівнянні з фактичною мовною практикою створюють помітний розрив між описовим і прескриптивним рівнями.

Важливе місце в нашому огляді посіли також сучасні посібники й рекомендації з інклюзивної мови, розроблені державними та громадськими інституціями в Іспанії та Латинській Америці. Документи на зразок *Guía práctica para el uso del lenguaje incluyente y no sexista* та *Guía para la orientación en el uso de lenguaje inclusivo* трактують мову як систему, здатну

до постійної адаптації, і прямо рекомендують використання фемінітивів для позначення жінок у професійних та інституційних ролях. Такий підхід сприяє не лише закріпленню жіночих форм у нормативному полі, а й переорієнтації комунікативної етики в бік рівноправного представлення різних соціальних груп.

Ми також показали, що значну роль у поширенні фемінітивів відіграють засоби масової інформації та цифрові платформи. Журналістський дискурс крупних видань активно використовує форми *la ministra, la jueza, la presidenta* в заголовках і репортажах, апробуючи та нормалізуючи їх у масовій свідомості. Соціальні мережі, блоги й активістські спільноти стають простором для подальших експериментів з інклюзивними моделями, зокрема із запровадженням нейтральних форм на -e та графемних маркерів типу *todes, elles, todxs, lxs ciudadanxs*. У цьому сенсі медіа та цифровий дискурс виконують функцію «прискорювачів» мовних змін, актуалізуючи ті ресурси, які лише поступово визнаються офіційною нормою.

У розділі було окреслено й латиноамериканський вимір проблеми, зокрема на прикладі Колумбії. Соціолінгвістичні дослідження демонструють, що розширення участі жінок у професійних сферах (*feminilización*) супроводжується поступовими змінами у структурі цих сфер (*feminización*), хоча останні часто відстають від фактичної статистики жіночої присутності. У такому контексті фемінітиви набувають статусу символічних маркерів визнання: вони фіксують не лише факт залучення жінок до певних професій, а й прагнення до зміни усталених уявлень про статус і цінність їхньої праці. Це дозволяє розглядати фемінітиви як одну з мовних проекцій ширших соціальних процесів, пов'язаних із боротьбою за рівність та справедливе представлення.

Окреслюючи власне лінгвістичний вимір, ми проаналізували основні механізми утворення та функціонування іспанських фемінітивів. Було показано, що система сучасної іспанської спирається на поєднання продуктивних моделей (насамперед суфіксація з переходом *-o* → *-a*) та історично вмотивованих форм, успадкованих із латини (суфікс *-triz*). Значну увагу приділено також епіценним іменникам, які демонструють напруження між граматичним родом і біологічною статтю референта і стають зоною особливої чутливості в гендерно інклюзивних стратегіях. Лексикалізація окремих жіночих форм і поступове зникнення пейоративних конотацій засвідчують, що мова реагує на зміни у статусі жіночих соціальних ролей не лише кількісно, а й якісно.

Важливим результатом теоретичного огляду є окреслення прагматичних і перформативних функцій фемінітивів. Ми продемонстрували, що жіночі назви професій та посад виконують роль засобів видимості: вони позначають жінку як повноправного суб'єкта у владних, професійних і публічних просторах, а не як «додаток» до маскулінної норми. Психолінгвістичні дослідження, на які ми спиралися, підтверджують, що граматичні маркери роду впливають на когнітивні репрезентації, а отже, й на те, як мовці уявляють соціальну дійсність. У цьому сенсі фемінітиви виступають не лише описовими, а й конструювальними одиницями, здатними трансформувати усталені стереотипи.

Разом із тим у розділі було зафіксовано й основні напрями критики інклюзивної мовної практики: сумніви щодо «перевантаження» граматичної системи, побоювання втрати прозорості й читабельності, а також сприйняття фемінітивів як надмірно ідеологізованого явища. Узагальнення цих позицій показує, що опір фемінітивам формує важливий контекст їхнього функціонування, але не блокує сам процес мовної зміни. Навпаки,

зіткнення різних поглядів сприяє уточненню аргументації й привертає додаткову увагу до зв'язку між мовою та соціальними відносинами.

Отже, підсумовуючи результати першого розділу, ми можемо стверджувати, що фемінітиви в іспанській мові формуються на перетині історичних, соціально-політичних, інституційних та власне лінгвістичних чинників. Вони відображають еволюцію суспільної свідомості, зміну статусу жінок у публічному просторі та поступову адаптацію нормативних ресурсів до реального вжитку. Сформоване в цьому розділі теоретичне тло створює необхідну базу для подальшого аналізу функціонування фемінітивів у медійному дискурсі, який буде здійснено в наступних розділах на матеріалі конкретних текстів іспанськомовних ЗМІ.

РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЕМІНІТИВІВ У СУЧАСНОМУ ІСПАНСЬКОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Соціолінгвістичні та дискурсивні аспекти еволюції фемінітивів у медійному просторі іспанської мови

Соціолінгвістичний аналіз іспанськомовного медійного простору переконливо свідчить про те, що фемінітиви вже не є периферійною або контроверсійною категорією, а навпаки — стають невід’ємним компонентом сучасної публічної комунікації. Їхнє поширення зумовлене не лише соціальними трансформаціями, пов’язаними з демократизацією та зростанням видимості жінок у владних структурах, але й глибшими змінами у способах мовної репрезентації соціальної дійсності. У сучасних дослідженнях наголошується, що мова функціонує як механізм, який одночасно відображає й відтворює соціальні процеси (Paradopoulos, 2024). У мовах із граматично закріпленим бінарним родом, таких як іспанська, структура системи змушує мовців постійно робити гендерні розрізнення, а тому мовні вибори стають частиною ширшої соціальної практики (Paradopoulos, 2025).

У цьому контексті медіадискурс відіграє подвійну роль: він реагує на соціальні зміни, фіксуючи нові реалії, і водночас бере участь у їх конструюванні, нормалізуючи нові мовні моделі через повторювані комунікативні патерни. Саме через регулярність уживання фемінітиви починають функціонувати як дискурсивні маркери, що моделюють нову ідеологію видимості та рівності. Публікації ЗМІ — як офіційних, так і цифрових — демонструють, як лінгвістичні новації закріплюються у свідомості мовців, поступово витісняючи традиційні форми, що історично відтворювали чоловічу норму. Таким чином, фемінітиви в сучасному

медіадискурсі постають не просто морфологічними одиницями, а інструментами зміни способу репрезентації соціальних ролей, що дає змогу розглядати їх як важливий чинник формування нових культурних і комунікативних стандартів (Papadopoulos, 2024; 2025).

Формування корпусу з шістнадцяти медійних текстів з видань *El País*, *El Espectador*, *Vía Campesina*, *El Mundo*, *La Voz de Galicia*, та *Infobae* дозволило виявити характерні закономірності функціонування фемінітивів у сучасному медійному середовищі. Десять статей були обрані як основні для детального аналізу, тоді як шість виконували роль фонового матеріалу для ширшого охоплення мовних тенденцій. Такий підхід узгоджується з принципами критичних дискурсних студій, де дискурс розглядається як соціальна практика, що одночасно відображає та формує соціальні структури. Саме через медійну репрезентацію відбувається конструювання соціальних ролей і моделей взаємодії (Wodak & Meyer, 2015, pp. 5–6).

Дослідження показало, що фемінітиви найбільш активно функціонують у новинах політичної та соціальної тематики, де необхідність чіткої ідентифікації суб'єктів особливо висока. Так, у статті «*La ministra de Hacienda presentará el techo de gasto “en unos días” y pide apoyo para los Presupuestos*» (Rovira, 2025) використання фемінітиву *ministra* є повністю нейтральним і нормативним, що свідчить про стабілізацію жіночих форм у сучасному іспанському медіадискурсі. Подібна тенденція спостерігається і в матеріалі «*Seguridad en Bogotá: La alcaldesa Claudia López anunció nuevas medidas*» (El Espectador, 2022), де форма *alcaldesa* не містить жодного стилістичного маркування, а виступає виключно як граматично й соціально очікуване позначення високопосадовці. Таке використання підтверджує висновки дослідників, які вказують, що в Латинській Америці мовні інновації у сфері фемінітивів часто мають випереджальний характер і швидше закріплюються в медійному дискурсі (Valero et al., 2020).

Натомість у матеріалах активістського спрямування фемінітиви та інклюзивні форми набувають чітко вираженої ідеологічної функції. Особливо помітною є практика *Vía Campesina*, де у статтях «*Es el día en que lxs campesinxs, lxs trabajadores agrícolas, lxs jóvenes actúan juntxs en todo el mundo para defender nuestros derechos y nuestra identidad*» (Vía Campesina, 2021) та «*Las campesinas son mujeres: retratando la violencia contra las mujeres rurales*» (Vía Campesina, 2023) використання форм *campesinas*, *lxs campesinxs* виконує роль не лише позначення статі, а й перформативного підкреслення соціальної нерівності та солідарності з жінками сільських районів. У межах критичних дискурсних студій наголошується, що мовні практики формують соціальні ідентичності й визначають, як у публічному дискурсі структуруються ролі та взаємодії між групами (Wodak & Meyer, 2015).

Матеріали *Infobae* засвідчують значну варіативність у застосуванні фемінітивів, що характерно для аргентинського та мексиканського медіапросторів. Наприклад, у статті «*Con el foco puesto en Lorena Villaverde, el Senado debatirá los diplomas de legisladores electos*» (Casal, 2025) фемінітиви використовуються у значенні номінацій політичних діячок (*la legisladora, la senadora*), що демонструє зростання жіночої присутності у політичному житті Аргентини. У цьому ж виданні в матеріалах на соціальну чи гуманітарну тематику фемінітиви застосовуються епізодично (наприклад, «*Cruz Roja Mexicana rinde homenaje a víctimas de tránsito*» (Tovar Sosa, 2025), що корелює з традиційно нижчим рівнем репрезентації жінок у цих текстах.

Іспанські медіа демонструють загалом стабільний та однорідний підхід до використання фемінітивів. У матеріалі «*Quién es Annie Leibovitz: la fotógrafa más conocida del mundo desembarca en A Coruña*» (Vázquez, 2025) форма *fotógrafa* постає повністю нормативною і не сприймається як інноваційна. Водночас у тексті *El Mundo* «*Montero pisa el acelerador:*

presentará los presupuestos con o sin acuerdo previo sobre el objetivo de estabilidad» (López Pavón, 2025) уживання фемінітиву *vicepresidenta* у тексті статті є очікуваною лексемою, що свідчить про відповідність загальноіспанським медійним стандартам. Такі приклади підтверджують твердження I. Bosque про те, що жіночі професійні назви поступово нормалізуються навіть попри обережну позицію RAE (Bosque, 2012; RAE, 2019).

У межах нашого дослідження важливим є також виявлення стилістичних та композиційних функцій фемінітивів. У структурі заголовків форми на -а часто виконують роль акцентування центральної фігури новини: *La presidenta impulsa...*, *La jueza ordena...*, *La ministra anuncia...*. Такий прийом створює ефект посиленої видимості жінки як суб'єкта дії й відповідає загальній тенденції до гендерної рівності у публічному дискурсі. Це узгоджується з сучасними підходами гендерної лінгвістики, які підкреслюють, що мовне позначення жінки в активній ролі безпосередньо впливає на формування соціальних уявлень про прийнятні моделі поведінки та норму участі жінок у публічному просторі. Як зазначає D. Cameron, мовні практики виступають механізмом відтворення та переосмислення соціальних нерівностей, формуючи когнітивні схеми сприйняття гендерних ролей (Cameron, 2020).

Порівняння основних і фонових матеріалів дозволило окреслити кілька чітких закономірностей. Фемінітиви найактивніше функціонують у політичному та соціальному дискурсах, де присутність жінок у владних чи суспільно значущих ролях є невід'ємною частиною змісту новини. Активістські медіаресурси вирізняються підвищеною експериментальністю у використанні фемінітивів, що пояснюється їхнім ціннісним спрямуванням та прагненням до інклюзивної комунікації. У спортивних та технологічних матеріалах жіночі професійні номінації трапляються значно рідше, що корелює з нерівномірною представленістю жінок у цих сферах. Водночас

аналіз продемонстрував відмінності між іспанськими та латиноамериканськими виданнями: перші характеризуються більшою стандартизованістю мовної практики, тоді як другі — більшою гнучкістю та варіативністю, включно зі вживанням форм, які не завжди мають офіційний нормативний статус (зокрема *fiscalá*).

Аналіз медійного дискурсу підтверджує, що фемінітиви в сучасній іспанськомовній комунікації виконують не лише граматичну, а й соціальну, ідеологічну та прагматичну функції. Вони забезпечують видимість жінок у різних сферах суспільства, впливають на структурування тексту і виступають дієвими інструментами конструювання нової мовної реальності. Медіа, як показує наш корпусний матеріал, не просто адаптуються до суспільних змін, а активно беруть участь у формуванні нових лінгвістичних моделей, що ґрунтуються на принципах рівності, інклюзивності та репрезентації різноманітності соціальних ролей. У цьому сенсі фемінітиви є важливими індикаторами соціокультурної динаміки й відіграють ключову роль у сучасних комунікативних практиках, що підтверджує їхню актуальність та лінгвістичну значущість у медійному просторі іспанськомовного світу.

2.2. Лінгвістичні особливості фемінітивів у сучасних медіатекстах (El País, El Espectador, Vía Campesina)

У цьому підрозділі ми переходимо до аналізу функціональних, морфологічних і прагматичних особливостей фемінітивів у сучасних медіатекстах, спираючись на матеріали *El País*, *El Espectador* та *Vía Campesina*. Сучасна гендерна лінгвістика підкреслює, що мовні форми не є нейтральними — вони беруть участь у відтворенні або трансформації соціальних норм та впливають на те, хто отримує символічну видимість у публічному просторі. Cameron (2020) наголошує, що мова функціонує як соціальна практика, яка одночасно репродукує та змінює гендерні норми. Paradoroulos (2022) доповнює, що в мовах із жорстко бінарною системою роду інклюзивні та фемінінні форми стають механізмами подолання історичної невидимості жінок та інших гендерних груп, забезпечуючи їхню граматичну та дискурсивну присутність. У цьому ж ключі Andriychenko et al. (2024) підкреслюють, що мовні моделі відображають соціокультурні дискурси й впливають на формування уявлень про ролі та соціальну значущість жінок. Таким чином, фемінітиви в сучасних медіатекстах виступають не лише морфологічними одиницями, а й важливими інструментами репрезентації жіночої участі у політичному, правовому та активістському дискурсах.

Корпус для аналізу у цьому підрозділі охоплює шість текстів: дві статті з *El País*, присвячені діяльності іспанської *ministra de Hacienda* та колумбійської *jueza Sandra Heredia*; матеріал *El Espectador* про безпекові заходи, запропоновані *alcaldesa Claudia López*; аналітичну публікацію *Vía Campesina* про День боротьби селян, де системно використано інклюзивні форми *lxs campesinxs* і *lxs trabajadorxs*; а також матеріал цього ж видання про насильство над селянками в Африці, де ключовим концептом стає форма *campesinas* як позначення групової жіночої ідентичності. Ці тексти

представляють три різні типи дискурсу — офіційно-політичний, правничо-судовий та активістський — що дозволяє простежити варіативність та прагматичну навантаженість уживання фемінітивів у медійному середовищі.

Аналіз показує, що в офіційно-політичному дискурсі (*El País*, *El Espectador*) фемінітиви мають стабільну та нормативну форму. Так, *ministra* у статті *El País* функціонує як нейтральна професійна номінація без стилістичних відтінків, що свідчить про повну граматичну інтегрованість форми та відсутність її інноваційного статусу в іспанському контексті. Аналогічно *alcaldesa* у матеріалі *El Espectador* виконує функцію маркера видимості жінки у владній позиції, поєднуючи морфологічну прозорість (флексія *-a*) з прагматичним ефектом утвердження жіночої присутності у сфері міського врядування.

Фонетично більшість зафіксованих фемінітивів у медіатекстах зберігають регулярні моделі наголосу, характерні для продуктивних утворень жіночого роду, що забезпечує їх природне звучання та інтегрованість у мовленнєвий потік. Наприклад, *mi-NIS-tra*, *al-cal-DE-sa*, *jue-ZA* демонструють закономірний окситонічний або парокситонічний наголос без будь-яких ознак інноваційної або диспропорційної просодії. Така фонетична стабільність підтверджує, що сучасні фемінітиви не сприймаються як «зовнішні» або штучні морфологічні новоутворення, а навпаки — активно засвоєні системою й функціонують у нормативних ритміко-мелодичних моделях іспанської мови.

У правничо-судовому дискурсі (*El País Colombia*) форма *jueza* набуває особливого значення: вона одночасно підкреслює легітимність жінки у сфері, де домінують традиційні моделі авторитету, та сприяє формуванню довіри до судової акторки. Такий ефект узгоджується з сучасними підходами до аналізу мови й гендеру, згідно з якими гендерні маркери в публічній комунікації виконують не лише номінативну, а й соціально-

конструювальну функцію. Як підкреслює Papadopoulos (2025), вибір гендерованої форми є частиною процесу «соціальної категоризації» мовця, яка впливає на те, як адресат сприймає статус, роль і видимість позначеної особи.

З граматичного погляду фемінітиви у проаналізованих текстах займають синтаксично «сильні» позиції: вони з'являються у ролі підмета, означення або ключового актанта предикації, що засвідчує їхню високий ступінь інтеграції в інформаційну структуру речення. У випадках *la ministra anuncia*, *la alcaldesa presentó*, *la jueza ordenó* фемінітиви безпосередньо поєднані з дієсловами активної дії, що створює семантику агентності та підкреслює роль жінки як ініціаторки політичних, правових або адміністративних рішень. Таке розташування у синтаксичній структурі не лише виконує номінативну функцію, а й посилює прагматичний ефект репрезентації жіночої суб'єктності у владних контекстах.

Натомість активістський дискурс *Vía Campesina* демонструє інший рівень мовної експресивності. Інклюзивні форми *lxs campesinxs*, *lxs trabajadorxs*, *juntxs* функціонують як маркери колективної ідентичності та солідарності, набуваючи символічної ролі у формуванні політичної суб'єктності руху. Поряд із цим традиційні фемінітиви *campesinas* виконують функцію репрезентації жінок як соціальної групи, яка зазнає структурних форм насильства та нерівності. У цьому дискурсі фемінітив має не лише граматичну, а передусім перформативну функцію: він створює ідентичність, яку описує, а не просто позначає її, що відповідає сучасним підходам до вивчення мови та гендеру (Andriychenko et al., 2024).

Стилістично фемінітиви виконують різні функції залежно від жанрової орієнтації видання. У *El País* вони подаються як нейтральні елементи професійної лексики, що відповідає інституційній стилістиці видання й спрямованості на формальну точність. Натомість у *El Espectador* жіночі форми нерідко використовуються у матеріалах про політичне

лідерство, що надає їм додаткової соціально маркованої ваги. В активістському дискурсі *Vía Campesina* фемінітиви поєднуються з інклюзивними графічними маркерами (*lxs trabajadoras, juntxs*), що створює експресивний ефект і водночас виконує перформативну функцію — формує політичну солідарність і спільну ідентичність мовців. Таким чином, фемінітиви в кожному з трьох джерел мають власне стилістичне навантаження, яке відображає соціальні та ідеологічні орієнтири відповідного медіапростору.

Щоб систематизувати спостереження, ми узагальнили приклади фемінітивів та інклюзивних форм у проаналізованих текстах у таблиці 1, де зазначено форму, контекст, морфологічну/графічну модель, основну функцію та короткий коментар із посиланням на джерело.

Структурні, морфологічні та функційні характеристики фемінітивів, зафіксованих у текстах *El País*, *El Espectador* та *Vía Campesina*, подано в Таблиці 2.1 (див. Додаток А).

Порівняльний аналіз показує, що кожне з трьох видань формує власну стратегічну модель використання фемінітивів. *El País* використовує їх як стандартні професійні позначення без ідеологічного забарвлення, що відповідає тенденції до нормативного закріплення жіночих форм в іспанській пресі. *El Espectador* комбінує нейтральні фемінітиви з соціально маркованими контекстами, акцентуючи жіноче політичне лідерство. *Vía Campesina*, натомість, використовує фемінітиви як частину політичної риторики та інструмент дискурсивної боротьби проти системної нерівності, що підсилює перформативний характер цих мовних форм.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що функціонування фемінітивів у проаналізованих медіатекстах демонструє багаторівневу динаміку: вони можуть бути нейтральними професійними маркерами (*ministra*), соціолінгвістичними сигналами видимості жінки (*alcaldesa, jueza*), або ж інструментами колективної ідентифікації та політичної мобілізації

(*campesinas, lxs campesinxs*). Така варіативність підтверджує, що фемінітиви відіграють ключову роль у формуванні гендерно маркованої картини світу та відображають різні рівні соціальних трансформацій у сучасному іспанськомовному медіапросторі.

2.3. Лінгвістичні особливості фемінітивів у сучасних медіатекстах (La Voz de Galicia, El Mundo, Infobae)

Аналіз корпусу медійних матеріалів з *La Voz de Galicia*, *El Mundo* та *Infobae* дозволив нам простежити особливості функціонування фемінітивів у журналістських текстах, що належать до різних регіональних варіантів іспанської мови та репрезентують різні жанрові напрями — соціальну журналістику, політичний репортаж, культурний дискурс та кримінальну хроніку. Таке зіставлення дає можливість виявити як загальні тенденції нормування й усталеності жіночих номінацій, так і регіональні варіації у їхньому вживанні та прагматичному навантаженні.

Аналіз статті *La Voz de Galicia* «*Quién es Annie Leibovitz: la fotógrafa más conocida del mundo desembarca en A Coruña*» (Vázquez, 2025) демонструє повну інтеграцію професійних фемінітивів у іспанську медійну норму. Форма *fotógrafa* представляє класичний суфіксальний фемінітив на *-a*, який не лише граматично маркує жіночу стать, але й передає високий ступінь лексичної усталеності. З фонетичної точки зору фемінітив зберігає регулярний наголос (*fo-TÓ-gra-fa*), що узгоджується з патерном наголошування іменників жіночого роду з паралельними чоловічими формами. Синтаксично у заголовку *fotógrafa* займає позицію іменника, що є ядром речення, формуючи смисловий центр речення та забезпечуючи акцентуалізацію жіночої професійної ідентичності. У прагматичному вимірі ця лексема виконує функцію нейтральної референції, однак її розміщення в заголовку також підсилює репрезентацію жінки як активної створювачки культурного продукту, що відповідає сучасній тенденції до розширення видимості жінок у мистецькому дискурсі.

У тексті *El Mundo*, де фігурують форми *ministra* та *presidenta*, ми спостерігаємо цікаве поєднання граматичної нормативності та історичної динаміки. Форма *presidenta*, хоч сьогодні нормативна, історично викликала

дискусії щодо її морфемної структури (оскільки *-nte* традиційно вважався «спільним родом»). Морфологічно це приклад так званого «фемінізуючого -а», що додається до основи без зміни семантичної структури, але з чіткою прагматичною функцією — позначення жінки на позиції влади. У синтаксисі *presidenta* та *ministra* найчастіше розміщені поруч із дієсловами активної дії (*anuncia, presenta, defiende*), що створює цілісний образ жінки як компетентної політичної діячки. Стилiстично це сприяє нормалізації жіночої участі в політиці, оскільки фемінітиви вписані в авторитетний, офіційно-діловий контекст без маркерів іронії чи дистанції. Таким чином, прагматична мета їх уживання полягає у відображенні соціальної реальності, а не у підкресленні винятковості жіночої ролі.

Принципово іншу картину ми спостерігаємо на матеріалі *Infobae*, що функціонує в латиноамериканському соціолінгвістичному полі, де мовна інновація часто набуває ідеологічної або експресивної функції. У статті «*Con el foco puesto en Lorena Villaverde, el Senado debatirá los diplomas de legisladores electos*» (Casal, 2025) форма *deputada* виконує вже не просто дескриптивну, а й інтерпретативну роль, вона вводиться в контекст політичної напруги та конкуренції. Саме тому фемінітиви виступають маркерами соціальної видимості у полі, де жінки довгий час були периферійними. Морфологічно це класичні суфіксальні утворення на *-a*, однак у прагматиці вони отримують додаткове значення — індексування рівня політичної суб'єктності жінки. На відміну від іспанських медіа, де такі форми вже цілком звичні, у латиноамериканському дискурсі вони мають ще й функцію символічного “підсилювача”, оскільки вказують на структурні зміни у владних інституціях.

У матеріалі «*Cruz Roja Mexicana rinde homenaje a víctimas de tránsito*» (Tovar Sosa, 2025) ми спостерігаємо різну ступінь граматизації фемінності залежно від типу лексеми. Форма *víctimas*, хоч і не є фемінітивом у вузькому лінгвістичному сенсі, належить до «жіночого узусу» — іменників, що

традиційно мають граматичний жіночий рід незалежно від статі референта. Однак прагматика її використання полягає у тому, що жіноча морфологія активує рамку емпатії та вразливості, підсилює гуманітарний ефект новини. Це демонструє важливий висновок: навіть традиційні форми на зразок *víctimas* у певних контекстах виконують роль гендерних маркерів, оскільки актуалізують соціальні асоціації, пов'язані з жіночою роллю у ситуаціях небезпеки чи насильства.

Фонетично всі зафіксовані фемінітиви зберігають регулярні схеми наголосу (*mi-NIS-tra*, *pre-si-DEN-ta*, *fo-TÓ-gra-fa*, *de-pu-TÁ-da*), що забезпечує їхню органічність у дикції та вписаність у загальну структуру ритму медійного тексту. Префіксація, суплетивність або інші моделі творення у корпусі не фіксуються, що підтверджує переважання суфіксальної моделі як найстабільнішої й найпродуктивнішої в сучасній іспанській мові.

Синтаксично фемінітиви з усіх трьох джерел посідають «сильні» позиції — заголовки, початкові абзаци, зони інформаційного фокусу. Це свідчить про свідому редакційну політику підсилення жіночої репрезентації: жінки постають не як “додаткові” учасниці подій, а як структурні суб’єкти, на яких вибудовується інтерпретаційний центр новини.

Зі стилістичного погляду ми спостерігаємо три моделі вживання:

1. нейтрально-інституційна (*El Mundo*),
2. культурно-репрезентативна (*La Voz de Galicia*),
3. соціально-політична з елементами інтенсифікації (*Infobae*).

Прагматика кожної моделі різна: від простої ідентифікації до конструювання політичної суб’єктності або соціальної емпатії.

Лінгвостилістичні характеристики фемінітивів, зафіксованих у матеріалах *La Voz de Galicia*, *El Mundo* та *Infobae*, подано в Таблиці 2.2 (див. Додаток Б).

Після проведеного аналізу трьох видань ми бачимо, що фемінітиви в медіатекстах *La Voz de Galicia*, *El Mundo* та *Infobae* демонструють різні рівні усталеності й функціонального навантаження, залежно від жанру, регіону та комунікативної мети тексту. У матеріалах іспанських видань (*La Voz de Galicia*, *El Mundo*) фемінітиви реалізують переважно нейтральну номінативну функцію та безперешкодно інтегруються у стандартні синтаксичні позиції, не викликаючи метатекстових пояснень. Натомість у латиноамериканському дискурсі (*Infobae*) ми фіксуємо посилену прагматичну роль жіночих форм — вони виконують не лише описову, а й соціально-акцентувальну та ідентифікаційну функції, підкреслюючи участь жінок у політичних і громадських процесах. Загалом аналіз показує, що фемінітиви є важливими маркерами структурування соціальної реальності, а їхня поява у ключових інформаційних позиціях тексту відіграє помітну роль у формуванні гендерно збалансованого медійного простору. Незважаючи на різницю між регістром і стилем видань, усі проаналізовані тексти підтверджують, що фемінітиви стали невід'ємним інструментом медійної репрезентації жінок, а також важливим маркером соціолінгвістичної еволюції сучасної іспанськомовної культури.

Висновки до розділу 2

На підставі аналізу вибірки з 23 текстів сучасного іспанськомовного медійного дискурсу ми можемо стверджувати, що фемінітиви перестали бути маргінальним явищем і стали елементом ядра публічного мовлення. Вони виконують роль індикаторів глибинних соціальних та мовних змін, пов'язаних із підвищенням видимості жінок у політиці, праві, культурі та громадському житті, а також із поступовою інституціоналізацією гендерно чутливої мовної політики. Проведений нами аналіз засвідчив, що фемінітиви функціонують не лише як граматичні маркери жіночої статі, а й реалізують комплексні соціальні, ідеологічні та прагматичні функції, беручи участь у конструюванні нових моделей гендерної репрезентації.

Соціолінгвістичний і дискурсивний аналіз показав, що найбільше фемінітивів закріпилося у політичному, правовому та соціальному дискурсі, де присутність жінок у статусних позиціях безпосередньо корелює з тематикою текстів. У матеріалах таких видань, як *El País*, *El Mundo* та *La Voz de Galicia*, жіночі професійні назви переважно функціонують як нейтральні нормативні форми, інтегровані в офіційно-діловий стиль або культурний репортаж і рідко супроводжуються метатекстовими коментарями. Це свідчить про високий ступінь стандартизації фемінітивів у медійній нормі Іспанії. Натомість аналіз матеріалів *El Espectador*, *Infobae*, *El Colombiano* та *Vía Campesina* продемонстрував більшу варіативність і експресивність: тут фемінітиви й інклюзивні форми (*campesinas*, *campesinxs*, *trabajadoras*, *defensoras*) стають засобом політичної мобілізації, маркером солідарності й інструментом артикуляції структурної нерівності.

Порівняння іспанського та латиноамериканського медійного простору дало змогу виокремити кілька тенденцій. Іспанські видання загалом демонструють вищий ступінь нормування й нейтралізації фемінітивів, що відображає інституційний характер впровадження жіночих

професійних назв. Латиноамериканські медіа вирізняються більшою гнучкістю і готовністю до мовного експерименту — від розширення переліку жіночих форм до застосування графічно інклюзивних стратегій (типу *lxs campesinxs, juntxs*). У результаті фемінітиви в цих текстах набувають виразного ідеологічного навантаження, стаючи засобом репрезентації гендерної та соціальної справедливості.

З погляду лінгвостилістики, у корпусі переважають суфіксальні моделі утворення фемінітивів із закінченням *-a* (*ministra, jueza, presidenta, fotógrafa, legisladora, senadora, campesinas*), які зберігають регулярні фонетичні та морфологічні характеристики іспанської мови й забезпечують органічність жіночих форм у тексті. Деталізований аналіз морфологічної та фонетичної будови засвідчив, що всі зафіксовані фемінітиви дотримуються нормативних схем наголосу, що не створює ефекту штучності або «ламаності» форми та сприяє стабілізації жіночих назв у сучасній медійній нормі.

Синтаксичний та текстовий аналіз показав, що фемінітиви посідають «сильні» позиції у структурі тексту — заголовки, підзаголовки, початкові речення, тематичні центри абзаців. У таких зонах інформаційного фокусу жіночі номінації виконують підсилювальну функцію: вони репрезентують жінку як активну суб'єктку, яка визначає хід подій, а не як другорядну учасницю. Розташування фемінітивів у ключових структурних позиціях сприяє формуванню стійкої моделі видимості жінок у медіапросторі.

Для забезпечення об'єктивності ми здійснили кількісний аналіз корпусу з 23 текстів, що включає 20 медіапублікацій і 3 одиниці цифрового контенту (*X* та *Instagram*). Статистичний підрахунок охоплював увесь корпус і дозволив визначити частотність уживання фемінітивів у різних типах дискурсу, їхню прагматичну значущість та виявити домінантні морфологічні моделі.

Графік 2.1. Розподіл уживань фемінітивів за медіаресурсами (%)

Як показано на діаграмі 2.1, найбільшу частку фемінітивів зафіксовано в матеріалах *Vía Campesina* (приблизно 28% від загальної кількості уживань). Це пояснюється активістським спрямуванням видання та тематичним фокусом на селянській, гендерній ідентичності й правах жінок, де форми *campesinas*, *campesinas-agricultoras*, *campesinxs* виконують одночасно номінативну, ідентифікаційну й перформативну функції. Високі показники демонструють також *Infobae* (18%) та *El Colombiano* (14%), у яких фемінітиви найчастіше з'являються в контекстах політичних новин, соціальної тематики та повідомлень про гендерне насильство.

Помірну частотність репрезентують *El País* (12%) та *El Espectador* (10%), тоді як у *La Voz de Galicia* та *El Mundo* частка фемінітивів є нижчою (по 6%). Поодинокі вживання спостерігаємо в *La Vanguardia* (4%) та *elDiario.es* (2%), що корелює з тематичним профілем цих видань, де фемінітиви не є системним компонентом мовної політики.

Окрему групу становлять тексти соціальних мереж (12%), які характеризуються поєднанням нормативних фемінітивів із графічно

інклюзивними формами (*campesinxs*, *muralistxs*, *compañerxs*). Їхня присутність свідчить про підвищену експресивність і мобілізаційний потенціал цифрового дискурсу.

Графік 2.2. Розподіл фемінітивних, маскулінітивних, епіценних та інклюзивних форм у корпусі дослідження

Як показують результати кількісного аналізу нашого корпусу матеріалів (див. діаграму 2.2), майже половину всіх гендерно маркованих форм у корпусі становлять фемінітиви (49,3 %), що свідчить про їхню стійку нормалізацію в сучасному медійному дискурсі. Особливо високою є частка інклюзивних графічних форм (34,2 %), характерних для активістських і цифрових середовищ, де вони виконують ідеологічну, мобілізаційну та перформативну функції. Маскулінітиви, що мають жіночі відповідники, становлять лише 8,9 %, а частка епіцена складає 7,5 %, що демонструє зміщення медійної уваги до жіночої номінації, інклюзивності та підкреслення соціальної видимості жінок. Сукупність цих даних дозволяє стверджувати, що фемінітиви не лише інтегровані в сучасну комунікативну

норму, але й визначають стратегічні моделі репрезентації гендеру в іспанськомовному інформаційному просторі.

Сукупність цих показників підтверджує, що фемінітиви стали регулярним елементом іспанськомовної медійної практики, а частотність їх уживання безпосередньо пов'язана з тематичним і ідеологічним профілем конкретного видання.

Загалом кількісний аналіз засвідчив понад 110 контекстів уживання фемінітивів та інклюзивних форм у корпусі. Найчастотнішими виявилися лексеми, пов'язані з селянською та гендерною ідентичністю (*campesinas, campesina, campesinas-agricultoras, mujeres, mujer*), а також із політичними та інституційними ролями (*ministra, presidenta, senadora, legisladora, alcaldesa, jueza*). Частотне використання *mujeres / mujer* підкреслює тематичну орієнтацію значної частини текстів на жіночий досвід, гендероване насильство та соціальну нерівність. Окрему групу становлять інклюзивні графічні форми *lxs campesinxs, lxs trabajadorxs, juntxs*, зафіксовані в активістських виданнях, де вони виконують функцію маркерів ідеологічної позиції та прагнення до подолання гендерної бінарності. Епіценний іменник *víctimas*, хоч формально і не є фемінітивом, посідає важливе місце в корпусі, оскільки в гуманітарних матеріалах активує емпатійну рамку й підсилює етичний вимір повідомлення.

Узагальнюючи, ми виокремлюємо три основні функціональні напрями використання найчастотніших фемінітивів:

1. нейтрально-номінативний (позначення посад і професій: *ministra, presidenta, senadora, alcaldesa*);
2. соціально-ідентифікаційний (позначення групової належності та спільного досвіду: *campesinas, campesina, mujeres*);
3. перформативно-ідеологічний (інклюзивні графічні форми: *lxs campesinxs, lxs trabajadorxs, juntxs*).

Їхня частотність і прагматичні ролі свідчать про те, що фемінітиви стали системним інструментом медійної репрезентації жінок та важливим маркером соціокультурної трансформації іспанськомовного простору. Лінгвостилістичні особливості фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі демонструють їхню багаторівневу функціональність і тісний зв'язок із соціальними змінами: фемінітиви виступають не лише маркерами статі, а й ресурсом символічної влади, інструментом нормалізації жіночої присутності у сфері публічної комунікації та показником еволюції мовної картини світу іспанськомовного суспільства. Отримані результати створюють підґрунтя для подальших кількісних і порівняльних досліджень, а також для розроблення рекомендацій щодо використання фемінітивів у різних типах медійного та інституційного дискурсу.

ВИСНОВКИ

У нашому дослідженні було реалізовано комплексний аналіз лінгвістичних особливостей фемінітивів у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі з урахуванням їхньої ролі у відображенні соціокультурних трансформацій та тенденцій до гендерної рівності. Початково сформульована мета — дослідити структуру, функції та прагматичні характеристики фемінітивів, а також з'ясувати, як мовні засоби адаптуються до нових реалій соціального розвитку — була досягнута через багаторівневий аналіз корпусу медійних та цифрових текстів.

Застосований нами лексико-семантичний метод дав змогу встановити, що сучасні фемінітиви варіюють від нейтральних номінацій посад (*ministra, presidenta, jueza*) до оцінних емоційно забарвлених форм у соціальних і гуманітарних контекстах (*mujeres, víctimas*). Ідентифікаційні й активістські значення (*campesinas, agricultoras, defensoras, lxs campesinxs*) виявилися характерними насамперед для латиноамериканського та активістського дискурсу, що засвідчує залежність семантичних відтінків від жанру й медійного типу.

Дескриптивний метод дозволив систематизувати морфологічні моделі творення фемінітивів та визначити ступінь їхньої продуктивності. Ми встановили, що в сучасній медійній практиці домінують регулярні суфіксальні моделі на *-a* (*-enta, -ora, -ista* за потреби диференціації), тоді як варіанти з рідкісними або маргінальними суфіксами (*lideresa*) залишаються обмеженими, але демонструють тенденцію до зростання частотності в активістському та культурному дискурсі. Особливе місце займають графічно інклюзивні стратегії (*-x*), характерні для цифрового середовища (X, Instagram), де вони функціонують як інструменти символічної інклюзії.

Застосований контекстуальний аналіз дав змогу з'ясувати прагматичні механізми використання жіночих форм. В офіційно-ділових

новинах фемінітиви виконують репрезентативну функцію, забезпечуючи точність та нейтральність номінації. У матеріалах соціально-гуманітарного спрямування вони підсилюють емпатійність висловлювання і структурують повествовання навколо жіночого досвіду. В активістському дискурсі фемінітиви та інклюзивні форми виявляються дієвими засобами групової самоідентифікації, мобілізації та артикуляції політичної позиції, що підтверджує їхню роль як інструментів соціальної дії.

Кількісний аналіз корпусу з 23 текстів показав, що фемінітиви становлять 49 % усіх гендерно маркованих номінацій, що робить їх найпоширенішим типом гендерних форм у сучасному медійному дискурсі. Маскулінітиви становлять лише 9 %, епіценні іменники — 8 %, тоді як 34 % припадає на інклюзивні графічні форми (-x), поширені у цифровому середовищі. Домінування фемінітивів свідчить про зрушення у структурі публічного мовлення, нормалізацію жіночої присутності та поступовий перехід до інклюзивних моделей комунікації.

Аналіз корпусу засвідчив, що фемінітиви функціонують у ключових тематичних зонах сучасного медійного дискурсу:

- політика: *ministra, presidenta, legisladora, alcaldesa*;
- соціальний дискурс та гуманітарні теми: *mujeres, víctimas*;
- активізм і соціальна мобілізація: *campesinas, defensoras, lxs trabajadorxs, lxs campesinxs*.

Типові позиції фемінітивів в заголовках, підзаголовках і перших реченнях абзаців підсилюють їхню інформативну вагу й забезпечують репрезентацію жінок як активних учасниць суспільного життя. Це підтверджує, що фемінітиви стали не лише мовним явищем, а й стратегічним інструментом дискурсивної організації тексту.

Порівняльний аналіз показав суттєві відмінності між іспанським та латиноамериканським медійним простором. Іспанські видання (*El País, La Voz de Galicia, El Mundo*) демонструють стабільність і стандартизацію

вживання фемінітивів, що корелює з інституційною мовною політикою та поступовим узгодженням норм. Латиноамериканські медіа (*El Espectador*, *Infobae*, *El Colombiano*) виявляють більшу гнучкість, експресивність та схильність до інклюзивних мовних стратегій, включно з формами на -х. Цифрові платформи (X, Instagram) є середовищем найвищої інноваційності, де інклюзивність реалізується не лише граматично, а й графічно та символічно.

У ході дослідження ми також виявили важливу тенденцію, пов'язану з нерівномірним ступенем усталеності фемінітивів у різних сегментах медійного дискурсу. Зіставлення політичних, соціальних, культурних і активістських текстів продемонструвало, що саме політичний та офіційно-діловий дискурс виявляє найбільшу стабільність і нормативність щодо використання жіночих номінацій (типу *ministra*, *presidenta*, *senadora*, *alcaldesa*). У цих жанрах фемінітиви функціонують як структурні елементи офіційної комунікації та не викликають метатекстових пояснень, що свідчить про високий рівень стандартизації. Натомість у соціально-культурних матеріалах або текстах, орієнтованих на широку аудиторію, ми фіксуємо більшу варіативність: коливання між жіночими та чоловічими формами (*la líder* / *lideresa*), змішання моделей, а також часткове повернення до «універсального» маскулінного генерика. Це вказує на те, що різні сфери суспільної комунікації перебувають на різних етапах мовної модернізації, а процес нормалізації фемінітивів є не одноманітним, а сегментованим — залежним від жанру, аудиторії, інституційного статусу та цілей тексту.

Крім того, аналіз дозволив зафіксувати важливу закономірність, що стосується функціонального статусу інклюзивних форм на графему -х (*campesinxs*, *trabajadorxs*, *juntxs*). Ці одиниці не лише співіснують із нормативними фемінітивами, а й формують окрему дискурсивну парадигму, характерну насамперед для цифрового простору та

активістських медіа. Ми встановили, що інклюзивні форми виникають не спорадично, а у чітко визначених умовах — у текстах, де комунікативна стратегія спрямована на створення образу колективної, небінарної, соціально цілісної групи. У цих випадках -х виконує роль індексу рівності та солідарності, що сигналізує про прагнення авторів відмовитися від жорсткої бінарної класифікації та репрезентувати групу як єдину спільноту, незалежно від статевих ознак. Така функціональна спеціалізація дозволяє розглядати інклюзивні графічні форми як важливий елемент сучасної іспанськомовної соціолінгвістики, що перебуває на етапі активного розвитку та потребує подальших досліджень.

У ході роботи також було виявлено значущу стилістичну закономірність, що стосується розміщення фемінітивів у структурі тексту. Жіночі номінації часто з'являються у стратегічно вагомих позиціях — заголовках, підзаголовках, лід-абзацах, тематичних центрах — що підсилює їхню інформаційну вагу та сприяє формуванню стабільної моделі видимості жінок у публічному просторі. Така позиційна домінанта свідчить про свідоме прагнення журналістів маркувати жіночу участь у соціальних процесах та підкреслювати політичну, професійну або громадську роль жінок у ключових сюжетних вузлах тексту.

Окремий аналітичний інтерес становлять епіцени, частка яких у корпусі є відносно невеликою, проте їхня прагматична роль виявляється досить суттєвою. Такі форми, як *víctimas*, *persona*, демонструють високу семантичну наповненість у гуманітарному та соціальному дискурсі. Вони виступають інструментом емпатійного фокусування, зміщуючи увагу на вразливість групи, а не на статеву належність референта. Таким чином, епіцени у медіа функціонують як засоби гуманізації наративу, формуючи ціннісні та етичні орієнтири публічного повідомлення.

Нарешті, у дослідженні було встановлено, що фемінітиви можуть бути розглянуті як індикатори ширших соціально-політичних процесів, а не

лише мовних змін. Домінування жіночих форм у корпусі та зростаюча присутність інклюзивних стратегій свідчать про суттєві трансформації гендерної політики, розвиток інститутів демократії та розширення участі жінок і маргіналізованих груп у публічному житті. Таким чином, мовні інновації, зафіксовані в дослідженні, мають не лише лінгвістичне, а й соціокультурне значення, оскільки вони відображають загальну тенденцію до підвищення рівня інклюзивності та символічної рівності в іспанськомовному суспільстві.

Узагальнюючи результати роботи, ми можемо стверджувати, що фемінітиви є складною, багатовимірною та динамічною мовною категорією, яка виконує функції не лише граматичного позначення статі, а й соціального маркування, емоційного впливу, ідентифікації та ідеологічної репрезентації. Їхня роль у сучасному іспанськомовному медійному дискурсі полягає у конструюванні жіночої видимості, формуванні нових моделей гендерних ролей і стабілізації інклюзивної мовної норми.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що фемінітиви стали одним із ключових засобів формування сучасного іспанськомовного медіапростору та істотно впливають на процеси соціальної репрезентації, символічної видимості та гендерної інклюзії. Перспективними напрямками подальших досліджень є:

- міжрегіональне порівняння нормування жіночих форм;
- динаміка інклюзивних стратегій у цифровому середовищі;
- рецепція фемінітивів носіями мови;
- моніторинг змін у нормативних документах та словниках;
- аналіз фемінітивів у мультимодальних форматах (візуальні медіа, соцмережі, політичні кампанії).

У цілому отримані результати засвідчують, що фемінітиви стали важливим показником мовної еволюції XXI століття, відображаючи глибокі зрушення у соціокультурній структурі іспанськомовних суспільств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Álvarez Mellado, E. (2017, June 27). *Todas, todes: historia de una disidencia gramatical.* *elDiario.es*.
https://www.eldiario.es/opinion/zona-critica/todas-todes-historia-disidencia-gramatical_129_3307468.html
2. Andriychenko, Y., Popova, N., Chorna, N., & Bratel, O. (2024). Linguistic Representation of Gender Stereotypes in Spanish. *Jurnal Arbitrer*, 11(2), 160–171. <https://doi.org/10.25077/ar.11.2.160-171.2024>
3. Banco de la República. (2022). *Guía para la orientación en el uso de lenguaje inclusivo*. Banco de la República.
4. Beatty-Martínez, A. L., & Dussias, P. E. (2019). Revisiting masculine and feminine grammatical gender in Spanish: Linguistic, psycholinguistic and neurolinguistic evidence. *Frontiers in Psychology*, 10, 751. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00751>
5. BOE. (2007). *Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres* (Texto consolidado, última modificación 2 de agosto de 2024). *Boletín Oficial del Estado*.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-6115>
6. Bokser Misses-Liwerant, J. (2018). Democracia, transformaciones institucionales y reconfiguraciones políticas. *Revista Mexicana De Ciencias Políticas Y Sociales*, 64(235). <https://doi.org/10.22201/fcpys.2448492xe.2019.235.67975>
7. Bosque, I. (2012). *Sexismo lingüístico y visibilidad de la mujer*. Real Academia Española.
https://www.rae.es/sites/default/files/sexismo_linguistico_y_visibilidad_de_la_mujer_0.pdf

8. Cameron, D. (2020). Language and gender: Mainstreaming and the persistence of patriarchy. *International Journal of the Sociology of Language*, 2020(263), 25–30. <https://doi.org/10.1515/ijsl-2020-2078>
9. Casal, M. (2025, November 18). *Con el foco puesto en Lorena Villaverde, el Senado debatirá los diplomas de legisladores electos*. Infobae. <https://www.infobae.com/politica/2025/11/19/con-el-foco-puesto-en-lorena-villaverde-el-senado-debatira-los-diplomas-de-legisladores-electos/>
10. Chirinos, P. [@PattyChirinosVe]. (n.d.). *Publicaciones en X*. X. <https://x.com/PattyChirinosVe>
11. Coello, L. (2025, November 18). *Entre abucheos y el grito homofóbico, México pierde ante Paraguay en su preparación para el Mundial 2026*. Infobae. <https://www.infobae.com/mexico/deportes/2025/11/19/mexico-vs-paraguay-en-vivo-sigue-el-ultimo-partido-de-preparacion-del-tri-para-el-mundial-2026/?outputType=amp-type>
12. Colectiva Mujeres Muralistas [@colectivamujeresmuralistas]. (n.d.). *Página oficial en Instagram*. Instagram. <https://www.instagram.com/colectivamujeresmuralistas/>
13. El Colombiano. (2025, September 12). *MinCultura anuncia programa de \$500 millones para que artistas lleven sus propuestas al exterior*. <https://www.elcolombiano.com/cultura/mincultura-estimulos-artistas-colombianos-exterior-FC29094881>
14. El Espectador. (2022, September 7). *Seguridad en Bogotá: La alcaldesa Claudia López anunció nuevas medidas*. <https://www.elespectador.com/bogota/seguridad-en-bogota-la-alcaldesa-claudia-lopez-anuncio-nuevas-medidas/>
15. El Mundo. (2025, November 13). *Indemnizan a una empleada de hogar con 7.000 euros tras ser despedida al operarse de apendicitis*.

<https://www.elmundo.es/pais-vasco/2025/11/13/6915b38afdddf1a2a8b457a.html>

16. Fried, M., & Awad, I. (2024). Journalists as mindful users of language (Change): Gender-inclusive Spanish in Argentinian news. *Journalism Studies*, 25(1), 80–98. <https://doi.org/10.1515/ijsl-2020-2078>

17. Guichot Reina, V. (2022). The concept of “woman” in the “tardofranquismo” (1960-1975): the NO-DO as an instrument for the control of female emancipation. *Historia y Memoria de la Educación*, (16), 267–301. <https://doi.org/10.5944/hme.16.2022.31837>

18. Hall, K., Borba, R., & Hiramoto, M. (2021). Language and gender. *The International Encyclopedia of Linguistic Anthropology*. Wiley. <https://doi.org/10.1002/9781118786093.iela0143>

19. Hansen, K., Littwitz, C., & Sczesny, S. (2016). *The social perception of heroes and murderers: Effects of gender-inclusive language in media reports*. *Frontiers in Psychology*, 7, Article 369. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00369>

20. Infobae. (2025, November 19). *La reacción de un entrenador por no clasificar al Mundial con su selección que recorre el mundo*. <https://www.infobae.com/deportes/2025/11/19/la-reaccion-de-un-entrenador-por-no-clasificar-al-mundial-con-su-seleccion-que-recorre-el-mundo/>

21. Instituto Nacional Electoral. (2021). *Guía práctica para el uso del lenguaje incluyente y no sexista*. <https://igualdad.ine.mx/wp-content/uploads/2023/04/GUIA-PRACTICA-DE-LENGUAJE-INCLUYENTE-Y-NO-SEXISTA-1.pdf>

22. La Voz de Galicia. (2021, June 29). *Irene Montero defiende el lenguaje inclusivo porque hay un compromiso «con ellos, ellas y elles»*. <https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/sociedad/2021/06/28/irene-montero-defiende-lenguaje-inclusivo-compromiso-elles/00031624875654860811684.htm>

23. Limón, R. (2025, November 14). *Un grupo chino protagoniza el primer ciberataque con IA a gran escala sin intervención humana sustancial*. *El*

País. <https://elpais.com/tecnologia/2025-11-14/un-grupo-chino-protagoniza-el-primer-ciberataque-con-ia-a-gran-escala-sin-intervencion-humana-sustancial.html>

24. López Pavón, T. (2025, August 30). *Montero pisa el acelerador: presentará los presupuestos con o sin acuerdo previo sobre el objetivo de estabilidad.* *El Mundo*.

<https://www.elmundo.es/espana/2025/08/30/68b1dc44e9cf4a55218b4581.html>

25. Martínez Linares M. A. (2022). Sobre los dobles de género y cuestiones gramaticales conexas. *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*, 89, 71-88. <https://doi.org/10.5209/clac.79502>

26. Mujeres Activan por la Paz [@mujeresactivanporlapaz]. (n.d.). *Página oficial en Instagram.* Instagram.

<https://www.instagram.com/mujeresactivanporlapaz/>

27. Osorio, C. (2025, August 1). *La justicia sentencia a Álvaro Uribe a doce años en prisión domiciliaria.* El País. <https://elpais.com/america-colombia/2025-08-01/la-justicia-sentencia-a-alvaro-uribe-a-doce-anos-en-prision-domiciliaria.html>

28. Otero-González, U. (2020). Gender labor policies in the Franco dictatorship (1939–75): The discursive construction of normative femininity. *Journal of Nationalism, Memory & Language Politics*, 14(2), 1–22. <https://doi.org/10.2478/jnmlp-2020-0010>

29. Papadopoulos, B. (2022). A brief history of gender-inclusive Spanish/Una breve historia del español no binario. *Deportate, esuli, profughe*, 48(1), 31-48.

30. Papadopoulos, B. (2024). Identifying gender in gendered languages: The case of Spanish. In K. A. Knisley & E. L. Russell (Eds.), *Redoing Linguistic Worlds: Unmaking Gender Binaries, Remaking Gender Pluralities* (pp. 196-217). *Multilingual Matters*. <https://doi.org/10.21832/KNISEL5096>

31. Papadopoulos, B. (2025). *A humanistic theory of gender in language* [Doctoral dissertation, University of California, Berkeley]. University of California eScholarship. <https://escholarship.org/uc/item/4zf9066f>
32. Puig, M. (2023, June 22). *El lenguaje inclusivo, la gran revolución contra la desigualdad y los cánones de género*. *La Vanguardia*. <https://www.lavanguardia.com/magazine/experiencias/20230622/9060819/the-social-hub-barcelona-presenta-lengua-revolucion-canones-genero.html>
33. Real Academia Española, & Asociación de Academias de la Lengua Española. (n.d.). *El buen uso del español*. Retrieved November 18, 2025, from <https://www.rae.es/buen-uso-espanol>
34. Real Academia Española, & Asociación de Academias de la Lengua Española. (n.d.). *Gramática básica: La morfología*. Retrieved November 18, 2025, from <https://www.rae.es/gramatica-basica/la-gramatica/la-morfologia>
35. Real Academia Española. (2020). *Informe de la Real Academia Española sobre el lenguaje inclusivo y cuestiones conexas*. <https://tinyurl.com/yc7c5ujc>
36. Real Academia Española. (2022). *Diccionario de la lengua española* (23rd ed.). <https://dle.rae.es>
37. Real Academia Española. (n.d.). ACTRIZ. En *Tesoro del diccionario histórico de la lengua española* (versión 2021). <https://www.rae.es/tdhle/actriz>
38. Romero, A. P. (2025, November 13). *Los Chiefs de Travis Kelce (y Taylor Swift) quieren ser los siguientes en jugar un partido de la NFL en España: “Sueño con eso, sería increíble”*. *El Mundo*. <https://www.elmundo.es/deportes/futbol-americano/2025/11/13/6914efa1e85ece32118b4595.html>
39. Rovira, M. (2025, October 20). *La ministra de Hacienda presentará el techo de gasto “en unos días” y pide apoyo para los Presupuestos*. *El País*. <https://elpais.com/internacional/2025-10-20/la-ministra-de-hacienda-presentara-el-techo-de-gasto-en-unos-dias-y-pide-apoyo-para-los-presupuestos.html>

40. Slemp, K. (2021). Attitudes towards varied inclusive language use in Spanish on Twitter. *Working Papers in Applied Linguistics and Linguistics at York*, 1, 60–74. <https://doi.org/10.25071/2564-2855.6>
41. Stetie, N. A. & Zunino, G. M., (2022) “Non-binary language in Spanish? Comprehension of non-binary morphological forms: a psycholinguistic study”, *Glossa: a journal of general linguistics* 7(1). <https://doi.org/10.16995/glossa.6144>
42. Tovar Sosa, J. (2025, November 19). *Cruz Roja Mexicana rinde homenaje a víctimas de tránsito*. Infobae. <https://www.infobae.com/mexico/2025/11/19/cruz-roja-mexicana-rinde-homenaje-a-victimas-de-transito/>
43. Valero Zapata, G. M., Patiño Jacinto, R. A., & Vargas Toledo, H. (2020). Feminilización y Feminización de la Profesión Contable en Colombia. *Contaduría Universidad De Antioquia*, (76), 13–33. <https://doi.org/10.17533/udea.rc.n76a01>
44. Vargas Castillo, C. (2023, January 24). *Alcaldesa anunció estrategias y 7 comandos para mejorar la seguridad de Bogotá*. Alcaldía Mayor de Bogotá. <https://bogota.gov.co/mi-ciudad/seguridad/alcaldesa-anuncio-estrategias-y-comandos-especializados-de-seguridad>
45. Vázquez, G. (2025, November 19). *Quién es Annie Leibovitz: la fotógrafa más conocida del mundo desembarca en A Coruña*. La Voz de Galicia. <https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/sociedad/2025/11/18/annie-leibovitz-fotografa-conocida-mundo-desembarca-coruna/00031763481988107341631.htm>
46. Vía Campesina. (2021, April 22). *Es el día en que lxs campesinxs, lxs trabajadores agrícolas, lxs jóvenes actúan juntxs en todo el mundo para defender nuestros derechos y nuestra identidad*. <https://viacampesina.org/es/es-el-dia-en-que-lxs-campesinxs-lxs-trabajadores->

[agricolas-lxs-jovenes-actuan-juntxs-en-todo-el-mundo-para-defender-nuestros-derechos-y-nuestra-identidad17abril2021/](#)

47. Vía Campesina. (2025, October 1). *Las campesinas son mujeres: Retratando la violencia contra las mujeres rurales.*
<https://viacampesina.org/es/las-campesinas-son-mujeres-retratando-la-violencia/>

ДОДАТКИ

Додаток А. Таблица 2.1. Лінгвістичні особливості фемінітивів у текстах *El País*, *El Espectador* та *Vía Campesina*

Форма	Контекст вживання	Морфологічна модель	Функція / мета вживання	Коментар
<i>ministra</i>	«La ministra de Hacienda presentará ‘en unos días’ la senda y el techo de gasto...» (El País)	флексія -a від <i>ministro</i>	нейтральна номінація високої урядової посади	форма не викликає метатекстових пояснень.
<i>vicepresidenta</i>	«La vicepresidenta primera del Gobierno... ha defendido el liderazgo que ha asumido España...» (El País).	флексія -a від <i>vicepresidente</i>	підкреслення інституційної владності, поєднання кількох ролей	акцентує, що друга особа в уряді є жінкою й одночасно кандидаткою на виборах
<i>candidata</i>	«...combina los sombreros de vicepresidenta, ministra y candidata del PSOE en Andalucía.» (El País).	флексія -a від <i>candidato</i>	маркування участі жінки в електоральній боротьбі	демонструє нормальність жіночої присутності в політичній конкуренції
<i>alcaldesa</i>	«La alcaldesa Claudia López anunció nuevas	суфікс -esa від <i>alcalde</i>	посилення видимості	заголовкова позиція перетворює

	medidas...» (El Espectador).		жінки-лідера міста	фемінітив на фокусний елемент новини, слугує маркером соціальної рівності
<i>campesinas</i>	«Las campesinas son mujeres: retratando la violencia contra las mujeres rurales» (Vía Campesina).	флексія <i>-inas</i> від <i>campesino</i>	політична ідентифікація селянок, наголос на вразливості й агентності	поєднує гендерний та класовий виміри, виступає ключовим маркером суб'єктності жінок у русі
<i>lxs campesinxs</i>	«Es el día en que lxs campesinxs, lxs trabajadores agrícolas, lxs jóvenes actúan juntxs...» (Vía Campesina).	графічна інклюзивна форма <i>-xs</i>	включення всіх гендерних ідентичностей, створення колективного «ми»	маркер активістського дискурсу, що демонстративно виходить за межі бінарної гендерної норми

Додаток Б. Таблиця 2.2. Лінгвостилістичні характеристики фемінітивів у текстах *La Voz de Galicia*, *El Mundo* та *Infobae*

Форма	Контекст уживання	Морфологічна модель	Функція / мета вживання	Коментар
<i>fotógrafa</i>	«La fotografía más conocida del mundo...» (<i>La Voz de Galicia</i>)	флексія -a	нейтральна професійна номінація	форма повністю стандартизована, без ідеологічного маркування
<i>ministra</i>	«...la ministra de Hacienda presenta el proyecto...» (<i>El Mundo</i>)	флексія -a	репрезентація жінки у політичному дискурсі	нормативна форма, усталена в офіційно-діловому стилі
<i>presidenta</i>	«...la presidenta subrayó...» (<i>El Mundo</i>)	флексія -a після основи на -nte	підкреслення ролі жінки у керівній посаді	відображає історичну нормалізацію фемінітива
<i>legisladora</i>	«...la legisladora Villaverde...» (<i>Infobae</i>)	суфіксація -a	актуалізація політичної агентності жінки	маркує посилення жіночої присутності у парламентських структурах
<i>senadora</i>	«...la senadora expresó...» (<i>Infobae</i>)	флексія -a	позначення жіночої ролі в органах влади	використовується для підсилення соціальної видимості жінки
<i>víctimas</i>	«...se rindió homenaje a las víctimas...» (<i>Infobae</i>)	епіценна форма, іменник жіночого роду без	вираження емпатії, соціально- гуманітарне маркування	акцентує групову вразливість; часто використовується у гуманітарному дискурсі

		суфіксальної фемінізації		
--	--	-----------------------------	--	--